

**KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
MESTA KOŠICE
2022 - 2030**

Obsah

1 Úvod	4
2 Všeobecná časť.....	9
2.1 Východiská pre vypracovanie Komunitného plánu	9
2.2 Vízia mesta Košice v oblasti sociálnych služieb	9
2.3 Ciele a priority Komunitného plánu sociálnych služieb v meste Košice	10
3 Analytická časť	13
3.1 Demografická štruktúra a prognózy	13
3.2 Existujúce sociálne služby na území mesta Košice	18
3.3 Financovanie sociálnych služieb	33
3.4 SWOT analýza	40
4 Strategická časť	44
4.1 Všeobecné východiská pre definovanie cieľov a opatrení	44
Komunitný plán sociálnych služieb konkretizuje a ďalej rozvíja programovú oblasť	44
4.2 Analytické východiská pre definovanie cieľov a opatrení	45
4.3 Ciele a opatrenia.....	47
5 Realizačná časť.....	50
5.1 Základné východiská pre realizáciu	50
5.2 Prehľad projektových zámerov pre roky 2022 – 2030	51
6 ZÁVER	61
ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	62
Príloha 1 – ZOZNAM POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V MESTE KOŠICE	63
Príloha 2 – PLÁN POTRIEB	77

Zoznam grafov

Graf 1: Vývoj indexu starnutia mesta Košice po okresoch s prognózou do roku 2025	14
Graf 2: Veková štruktúra obyvateľov mesta Košice v %	14
Graf 3: Priemerný vek obyvateľov mesta Košice ako celku	15
Graf 4: Počet obyvateľov MČ Luník IX podľa pohlavia a veku	17
Graf 5: Percentuálne porovnanie vekového zloženia obyvateľov MČ Luník IX oproti ostatným častiam mesta Košice	17
Graf 6: Priemerný vek obyvateľov MČ Luník IX oproti ostatným častiam mesta Košice	18
Graf 7: Prehľad o počte hodín opatrovateľskej služby (verejní a neverejní poskytovatelia)	22
Graf 8: Pomer kapacity v ZpS podľa zriaďovateľa	25
Graf 9: Počet rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu vydaných mestom Košice	26
Graf 10: Výdavky mesta Košice na zabezpečenie sociálnych služieb poskytovaných mestom a MČ	34
Graf 11: Príspevok mesta neverejným poskytovateľom	35
Graf 12: Príspevok MPSVaR SR poskytnutý mestu a príslušným MČ	36
Graf 13: Vývoj financovania sociálnych služieb	39

Zoznam obrázkov

Obrázok 1: Prehľad asanovaných bytových domov v MČ Luník IX	28
---	----

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Index starnutia v okresoch mesta	13
Tabuľka 2: Prognóza vekovej štruktúry obyvateľov mesta Košice do roku 2025	15
Tabuľka 3: Zmeny v štruktúre poberateľov dôchodkov v meste Košice	16
Tabuľka 4: Veková štruktúra obyvateľov MČ Luník IX (rok 2013)	16
Tabuľka 5: Veková štruktúra obyvateľov MČ Luník IX (rok 2018)	16
Tabuľka 6: Veková štruktúra obyvateľov MČ Luník IX (rok 2021)	16
Tabuľka 7: Sociálne služby poskytované poverenou MČ	19
Tabuľka 8: Stravovanie dôchodcov	20
Tabuľka 9: Sociálne služby poskytované seniorom a osobám s ŤZP Strediskom sociálnej pomoci mesta Košice a Psychosociálnym centrom	20
Tabuľka 10: Sociálne služby poskytované na území mesta Košice v pobytových zariadeniach Košickým samosprávnym krajom v roku 2020 (kapacita)	21
Tabuľka 11: Prehľad o počte osôb, ktorým mesto zabezpečilo poskytovanie pobytovej sociálnej služby v ZOS alebo ZpS u neverejných poskytovateľov a poskytnulo príspevok na prevádzku	23
Tabuľka 12: Pobytové sociálne služby pre občanov o odkázanosti ktorých rozhoduje mesto Košice - sumár kapacít všetkých poskytovateľov (verejní + neverejní, stav k 31.12.2020)	24
Tabuľka 13: Mestom vydané rozhodnutia o odkázanosti na poskytovanie sociálnej služby podľa druhu	25
Tabuľka 14: Asanované bytové domy v MČ Luník IX	28
Tabuľka 15: Prehľad nelegálnych osídlení (rok 2021)	29
Tabuľka 16: Pobytové sociálne služby krízovej intervencie	32
Tabuľka 17: Výdavky mesta Košice na zabezpečenie sociálnych služieb poskytovaných mestom a MČ	34
Tabuľka 18: Príspevok mesta neverejným poskytovateľom	35
Tabuľka 19: Príspevok MPSVaR SR poskytnutý mestu a príslušným MČ	36
Tabuľka 20: Príspevok mesta na stravovanie dôchodcov	37
Tabuľka 21: Príjmy mesta Košice a poverených mestských častí z úhrad za poskytované sociálne služby	38
Tabuľka 22: Vývoj financovania sociálnych služieb a sociálnej pomoci (výdavky mesta v úhrne na sociálne služby a sociálnu pomoc spolu verejní a neverejní poskytovatelia, príspevok MPSVaR)	38

1 Úvod

Nástrojom na riadenie rozvoja mesta sú tri hlavné, vzájomne súvisiace dokumenty a to Program rozvoja mesta, Územný plán mesta a Programový rozpočet mesta. Pre plánovanie rozvoja v oblasti sociálnych služieb je to **Komunitný plán sociálnych služieb**, ktorý vychádza z analýz a cieľov týchto strategických dokumentov, ktoré ďalej konkretizuje a rozpracováva.

Program rozvoja mesta Košice pre obdobie rokov **2015 - 2020** s výhľadom do roku **2025** (ďalej aj PRM) je základným rozvojovým dokumentom mesta vypracovaným v súlade s § 5 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, ktorý:

- využíva potenciál a reálne príležitosti, berie do úvahy vonkajšie trendy a ohrozenia a navrhuje riešenia prioritných problémov a potrieb pre rozvoj mesta,
- vychádza a je v súlade so záväznou časťou platného Územného plánu mesta v čase jeho spracovania,
- definovaním implementačného mechanizmu je flexibilným dokumentom schopným reagovať na zmeny a podnety,
- berie do úvahy širšie okolie mesta Košice.

Vypracovanie tohto dokumentu je zároveň jednou z podmienok pre možnosti čerpania finančných prostriedkov štrukturálnych fondov a je spracovaný súbežne a vo vzájomnom prepojení s Integrovanou územnou stratégiou udržateľného mestského rozvoja mesta Košice, ktorá je implementačným dokumentom mesta Košice a jeho funkčnej oblasti (spolu s ďalšími 30timi obcami) pre možnosť čerpania finančných prostriedkov z Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP).

Nadväzujúcim dokumentom na nasledujúce funkčné obdobie je **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Košice a jeho funkčnej oblasti na roky 2022 - 2027** (ďalej PHRSR). Predstavuje základný strednodobý rozvojový dokument, ktorého cieľom je plánovanie a realizácia rozvoja mesta Košice a jeho okolia pri zohľadnení nových trendov, výziev a podmienok rozvoja. Je spracovávaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými na národnej úrovni „Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030“. Aj tento dokument bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a jeho existencia je podmienkou pre získanie finančných prostriedkov zo zdrojov z EÚ, štátneho rozpočtu a doplnkových zdrojov pre rozvojové projekty.

V rámci procesu prípravy rozvojového plánu mesto Košice už v decembri 2020, v súlade s doporučenou metodikou prípravy strategických rozvojových dokumentov, pripravilo tzv. Vstupnú správu pre spracovanie PHRSR/IUS UMR, v ktorej definovalo predpokladané priority, strategické a špecifické ciele rozvoja. Jednou z troch identifikovaných priorit rozvoja MFO je Priorita č. 2 Sociálna pomoc. Táto priorita obsahuje 3 strategické a 5 špecifických cieľov. Strategickým cieľom 2.1 je „Zvýšiť dostupnosť kvalitných sociálnych služieb pre odkázané skupiny obyvateľov a zlepšiť príležitosti pre aktívne starnutie“, cieľom 2.2 je „Zlepšiť socioekonomické podmienky ľudí žijúcich v prostredí marginalizovaných komunit, ľudí v ťažkej životnej situácii (napr. ľudia bez domova) a mladých ľudí/detí z rizikového prostredia“ a cieľom 2.3 je „Skvalitniť služby verejného sektora s dôrazom na ohrozené skupiny“.

Komunita je tvorená ľuďmi, ktorí žijú na jednom mieste, majú medzi sebou rôzne sociálne väzby a sú viazaní nie len k sebe navzájom, ale aj k miestu kde žijú. **Títo ľudia vytvárajú svoj vlastný plán rozvoja v oblasti sociálnych služieb.**

Podstatou komunitného plánovania je zapájanie všetkých, ktorých sa sociálne služby týkajú alebo môžu dotýkať, do procesu ich plánovania a rozhodovania o spôsobe ich zabezpečovania. **Komunitné plánovanie** je aktívny proces zisťovania potrieb, zdrojov a hľadanie najlepšieho riešenia v oblasti sociálnych služieb. Zároveň konfrontuje a zosúladzuje záujmy všetkých zainteresovaných strán a vytvára priestor pre hľadanie najlepších stratégií (stratégia win - win) prostredníctvom vzájomnej spolupráce.

Komunitné plánovanie je spôsob, ako začať spoluprácu a vytvárať trvalejšie partnerstvá na komunitnej úrovni, pretože výrazne posilňuje princípy zastupiteľskej demokracie. Vytvára príležitosti pre zapojenie všetkých, ktorých sa daná oblasť týka a majú záujem sa angažovať. V procese prevažuje dialóg a vyjednávanie, dosiahnutý výsledok je prijatý a podporovaný väčšinou účastníkov.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon 448/2008 Z. z. o sociálnych službách) definuje proces komunitného plánovania nasledovne:

§ 82

Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia

(1) Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

(2) Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

(3) Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je zabezpečenie spolupráce subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti na účely podľa odseku 1. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti.

§ 83

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb

(1) Obec vypracúva komunitný plán sociálnych služieb a vyšší územný celok vypracúva koncepciu rozvoja sociálnych služieb v spolupráci

a) s inými poskytovateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode,

b) s prijímateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode.

(2) Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie a do 15 dní od jeho schválenia ho predkladá vyššiemu územnému celku, v ktorého územnom obvode sa nachádza.

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA KOŠICE 2022 -2030

(3) Vyšší územný celok vypracúva a schvaľuje koncepciu rozvoja sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb a komunitných plánov sociálnych služieb obcí vo svojom územnom obvode.

(4) Obec a vyšší územný celok sú povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb a návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb na verejnú diskusiu. Obec je povinná predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb na schválenie obecnému zastupiteľstvu do šiestich mesiacov od zverejnenia národných priorít rozvoja sociálnych služieb. Vyšší územný celok je povinný predložiť návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb zastupiteľstvu samosprávneho kraja do dvanástich mesiacov od zverejnenia národných priorít rozvoja sociálnych služieb.

(5) Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahujú najmä

a) analýzu poskytovaných sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a poskytovateľov sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,

b) analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,

c) analýzu demografických údajov a sociálnej situácie v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,

d) určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín, vrátane kvantifikácie potrebnej kapacity týchto služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,

e) časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb s určením kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity tak, aby boli vytvorené podmienky na zabezpečenie dostupnosti sociálnej služby pre obyvateľov obce a vyššieho územného celku, ktorí sú odkázaní na sociálnu službu, vrátane určenia finančných podmienok, personálnych podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok, ktoré vytvára obec, vyšší územný celok a zapojené subjekty na tvorbu a realizáciu komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb,

f) spôsob každoročného vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb,

g) podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

(6) Finančnými podmienkami obce a vyššieho územného celku podľa odseku 5 písm. e) sa rozumie určenie finančných zdrojov z rozpočtu obce, rozpočtu vyššieho územného celku a rozpočtu verejného poskytovateľa sociálnej služby na spolufinancovanie potrebnej kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu podľa konkrétnych poskytovateľov sociálnych služieb a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity.

(7) Obec a vyšší územný celok zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vhodným a v mieste obvyklým spôsobom.

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb:

- posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov mesta/obce,
- predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín,
- opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu, či vyvolávajú strach a neistotu).

Hlavné princípy komunitného plánovania:

- **partnerstvo medzi všetkými účastníkmi** - potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán musí byť venovaný rovnaký priestor;
- **zapájanie miestneho spoločenstva** - pri zapájaní miestnej komunity, obyvateľov daného územného celku, je nutné hľadať rôzne metódy a formy oslovenia a zapojenia tak, aby ponuka na spoluprácu bola zrozumiteľná (napr. podľa miestnej časti, spôsobu života, záujmov, etnickej príslušnosti...). Nikto nemá byť diskriminovaný a vylučovaný;
- **hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** - nie je možné zabúdať na spoluprácu s podnikateľmi, ktorí sa už v minulosti angažovali v tejto oblasti, na význam práce dobrovoľníkov v sociálnych službách, na svojpomocné skupiny, rodinnú starostlivosť, susedskú výpomoc. Komunitné plánovanie sociálnych služieb je jedným z nástrojov na celkové zlepšenie kvality života mesta/obce;
- **práca s informáciami** - je nevyhnutné zabezpečiť rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastňujú a zabezpečiť odovzdávanie informácií verejnosti. Ak budú informácie pravidelne odovzdávané, bude možné očakávať relevantné pripomienky a podnety. Je dôležité stanoviť, ako bude možné vznášať pripomienky a ako sa bude s pripomienkami nakladať;
- **priebeh spracovania komunitného plánu je rovnako dôležitý ako výsledný dokument** - komunitné plánovanie nerobia experti. Proces komunitného plánovania znamená vyhľadávanie, zapájanie a diskusiu rôznych ľudí. Tento proces umožňuje, aby navrhnutý systém sociálnych služieb bol jedinečný a neopakovateľný a plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom. To nevyklučuje, aby proces komunitného plánovania bol profesionálne facilitovaný a výsledný dokument - komunitný plán - napísala poverená skupina alebo objednaný odborník;
- **zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce** - dobre fungujúca spolupráca môže byť inšpiráciou pre ostatných účastníkov komunitného plánovania. Prehĺbenie spolupráce medzi všetkými účastníkmi prináša kvalitnejšiu ponuku sociálnych služieb;
- **kompromis priania a možností** - výsledkom komunitného plánovania je vždy kompromisné riešenie medzi tým, čo chceme a tým, čo máme k dispozícii. Možnosťami v tomto prípade nie sú iba materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzuje, kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať.

Zásady pri spracovaní komunitného plánu:

- potreby, priority a smery rozvoja sociálnych služieb musia byť stanovené ľuďmi, ktorí žijú v meste/obci a ktorých sa služby týkajú;
- všetky činnosti na miestnej úrovni behom prípravy a pri uskutočňovaní plánu musia byť previazané;

- skvalitňovanie sociálnych služieb musí byť považované za žiadúce a musí byť dôležitou súčasťou miestnej politiky;
- priority a smery rozvoja sociálnych služieb vychádzajú z presvedčenia o jedinečnosti, hodnote, vrodenej dôstojnosti a práve na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych služieb.

Dobre spracovaný komunitný plán:

- je výsledkom vyjednávania medzi všetkými účastníkmi procesu;
- je naplňovaný v rámci širokého partnerstva v komunite;
- zodpovedá miestnym podmienkam a potrebám;
- stanovuje krátkodobé aj dlhodobé ciele a priority rozvoja sociálnych služieb;
- mapuje všetky verejné, súkromné aj dobrovoľné subjekty z hľadiska aktivít, ktoré smerujú k naplneniu vytýčených cieľov;
- obsahuje systém sledovania a hodnotenia postupu a priebežného informovania verejnosti.¹

¹ Zdroj: Mini príručka pre komunitné plánovanie sociálnych služieb, SOCIA - nadácia na podporu sociálnych zmien, 2004

2 Všeobecná časť

V tejto časti popisujeme teoretické východiská, ktorými sú platné rozvojové dokumenty pre oblasť sociálnych vecí prijaté na národnej, krajskej a miestnej úrovni a ciele Komunitného plánu sociálnych služieb. Dobre nastavené ciele sú základným predpokladom pre naplnenie vízie do roku 2030.

2.1 Východiská pre vypracovanie Komunitného plánu

Ako sa uvádza v úvodnej časti dokumentu, **základným východiskom** pre jeho vpracovanie sú tri základné strategické dokumenty mesta, ale aj dokument **Integrovaná územná stratégia udržateľného rozvoja mestskej funkčnej oblasti mesta Košice**, ktorej existencia je podmienkou pre čerpanie zdrojov Integrovaného regionálneho operačného programu.

Odborná obsahová náplň Komunitného plánu vychádza zo základných odvetvových dokumentov schválených na národnej a regionálnej úrovni, ktorými sú:

- **Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 - 2020 a Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 - 2030**, ktoré sú strategickými dokumentmi MPSVaR SR,
- **Koncepcia rozvoja sociálnych služieb Košického samosprávneho kraja**,
- **Koncepcia komplexného riešenia situácie na Luníku IX** (komunitný a strategický plán Košice-Luník IX), ktorý je spoločným dokumentom MPSVaR SR, Úradu splnomocnenca Vlády SR pre rómske komunity a mesta Košice. Bol vypracovaný na základe uznesenia vlády SR č. 579 z 2.10.2013 a zohľadňuje špecifiká mesta Košice. Dokument dopĺňa Komunitný plán sociálnych služieb a je samostatným platným koncepčným dokumentom mesta.

Vypracovaný komunitný plán je v súlade s platnou legislatívou a to najmä **zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov**.

2.2 Vízia mesta Košice v oblasti sociálnych služieb

Košice sú mesto rodiny - vytváranie podmienok pre život všetkých jej členov, bez ohľadu na vek a zdravotný stav v prirodzenom rodinnom prostredí.

Košice sú mesto podporujúce rozvoj sociálnych služieb, ktoré sú dostupné všetkým skupinám obyvateľov mesta.

Košice sú mesto, v ktorom Košičania **dokážu vytvoriť podmienky pre život všetkých skupín obyvateľov**, vrátane občanov odkázaných na pomoc z dôvodu veku, zdravotného stavu, ale aj z iných dôvodov.

Košice sú mesto, ktoré pomáha tým, ktorí to najviac potrebujú: seniorom, zdravotne postihnutým občanom, dlhodobo chorým, sociálne odkázaným jedincom a rodinám v krízových situáciách. Komplexnosť poskytovaných sociálnych služieb pomáha posilňovať funkciu rodiny ako základnej bunky spoločnosti.

Košice sú mestom, kde sa poskytujú moderné a inovatívne sociálne služby a sociálna pomoc na komunitnej úrovni.

Košice sú mesto komunikujúce a spolupracujúce, ktoré je spoľahlivým susedom a partnerom pre okolité obce a mestá, pre regionálne, národné a medzinárodné inštitúcie verejnej správy, neziskového a podnikateľského sektora. Samospráva mesta funguje na princípoch otvorenosti voči najširšej verejnosti využívajúc pri tom komplexnú elektronizáciu služieb. Informačno-komunikačné technológie sú zavedené v rámci manažérskych a rozhodovacích procesov, ale aj pre širokú verejnosť.

2.3 Ciele a priority Komunitného plánu sociálnych služieb v meste Košice

Hlavnými cieľmi Komunitného plánu sociálnych služieb sú ciele definované v základných dokumentoch mesta realizovaných v predchádzajúcom období, Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Košice na roky 2022 - 2027, ale aj ciele národného dokumentu, ktorým sú Národné priority rozvoja sociálnych služieb.

Cieľom Národných priorít je pozitívne ovplyvniť rozvoj sociálnych služieb v Slovenskej republike cestou formulovania základných priorít tohto rozvoja, predpokladov na dosiahnutie týchto priorít a merateľných ukazovateľov na posudzovanie ich splnenia.

Špecifické ciele Národných priorít do roku 2020:

- zabezpečiť realizáciu práva občana na poskytovanie sociálnych služieb so zohľadnením ľudsko-právneho a nediskriminačného prístupu a s dôrazom na rešpektovanie ľudskej dôstojnosti,
- zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity,
- zabezpečiť poskytovanie kvalitných komplexných sociálnych služieb a ich rozvoj, dostupných pre osoby v segregovaných lokalitách s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- zvýšiť dostupnosť komunitných sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb pre rodinu, ktorá sa stará o svojho člena odkázaného na pomoc inej osoby pri sebaobsluhe,
- deinštitucionalizovať sociálne služby,
- presadiť princíp integrovanej dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti,
- zaviesť systém zabezpečenia a hodnotenia podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Keďže **cieľom a účelom Národných priorít rozvoja sociálnych služieb je cyklicky pozitívne ovplyvňovať rozvoj sociálnych služieb** v Slovenskej republike v marci 2021 MPSVaR SR vypracovalo a zverejnilo nový programový dokument na obdobie rokov 2021 - 2030.

Pre zabezpečenie podmienok rozvoja sociálnych služieb pre obdobie rokov 2021 - 2030 bude nevyhnutné naplniť nasledovné predpoklady, ktoré predstavujú **obligátne vstupy**:

- **Vytvorenie strategického rámca sociálnych služieb do roku 2030 v Slovenskej republike** - potreba komplexného analyzovania sociálnych služieb a stanovenie dlhodobých cieľov rozvoja sociálnych služieb, ktoré budú východiskom aj pre legislatívne úpravy právnych vzťahov pri ich poskytovaní;
- **Zabezpečenie finančnej a personálnej udržateľnosti rozvoja sociálnych služieb** - potreba personálneho zabezpečenia kvalitných sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín jednotlivých druhov a foriem sociálnych služieb, zákonom vymedzenými kvalifikačnými požiadavkami, štruktúrou a počtom zamestnancov, podporou odborného rastu, motivácie a angažovanosti pracovníkov v sociálnych službách. Druhým kľúčovým faktorom je finančná udržateľnosť sociálnych služieb, potreba systémového financovania vrátane legislatívnej úpravy a prepájania viaczdrojového financovania;
- **Prepájanie sociálnych služieb s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunít** - potreba koordinovaného prepojenia verejných politík ako je zdravotná starostlivosť, sociálne služby, bývanie, vzdelávanie, podpora zamestnanosti ale aj podpora komunitnej a občianskej angažovanosti.

Na základe uvedených vstupov boli zadané **Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 - 2030**:

- Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb,
- Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti,
- Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby,
- Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb.

Podobne ako Národné priority aj Košický samosprávny kraj vo svojej koncepcii rozvoja sociálnych služieb identifikoval potrebu rozvoja siete sociálnych služieb v Košickom kraji **ako potrebu rozvoja komunitných služieb**, osobitne pre seniorov.

Program rozvoja mesta Košice definoval ciele pre oblasť sociálnej pomoci v súlade s cieľmi Národných priorít takto:

- Podporiť mladé rodiny v oblasti zosúladenia rodinného a pracovného života,
- Skvalitniť sociálne služby a rozšíriť a inovovať ponuku ďalších služieb na komunitnej úrovni podľa dopytu a to najmä pre seniorov, dlhodobo chorých a zdravotne postihnutých občanov,
- Zlepšiť podmienky pre sociálnu inklúziu sociálne odkázaných a sociálne znevýhodnených občanov,
- Zvýšiť stupeň architektonickej bezbariérovosti v meste.

Vychádzajúc z cieľov Národných priorít rozvoja sociálnych služieb do roku 2020 a aktuálnych na obdobie rokov 2021 - 2030, cieľov Koncepcie rozvoja sociálnych služieb v Košickom samosprávnom kraji ako aj cieľov Programu rozvoja mesta boli stanovené priority mesta v oblasti sociálnych služieb pre roky 2022 - 2030.

Východiskom pre určenie priorít sú dostupné analýzy existujúcich sociálnych služieb a ich porovnanie s monitorovaním ich kvality a reálnymi potrebami.

Z doterajších analýz a monitoringov súčasného stavu vyplynuli pre mesto Košice štyri **ZÁKLADNÉ PRIORITY v oblasti sociálnych služieb a to:**

- zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb a služieb sociálno-zdravotnej starostlivosti v súlade s potrebami a požiadavkami komunity,
- podporiť prechod prijímateľov sociálnych služieb z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť,
- podporiť rozvoj komplexných sociálnych služieb dostupných pre osoby zotrvávajúce v priestorovo segregovaných lokalitách s prítomnosťou koncentrovanej a generačnej chudoby a podpora neformálnej starostlivosti,
- zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb.

3 Analytická časť

Pri spracovaní analýzy v oblasti sociálnych vecí bolo potrebné akceptovať:

- **predpokladané cieľové skupiny, ktoré sa do budúca ukazujú ako najviac zraniteľné** (seniori, deti, zdravotne ťažko postihnutí, sociálne odkázaní a pod.)
- **rozsah a existujúce kapacity služieb** - aktuálne možnosti poskytovania sociálnych služieb jednotlivým cieľovým skupinám,
- **obmedzenú výšku finančných prostriedkov mesta, ako aj možnosti získania finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ najmä IROP,**
- **potrebu a podporu rozvoja terénnych a komunitných sociálnych služieb.**

S ohľadom na uvedené limity sa ako dôležitý javí predovšetkým výber cieľových skupín, na ktoré bude v budúcom programovacom období zameraný rozvoj sociálnych služieb a ďalších služieb v meste Košice. Je potrebné zohľadňovať najmä demografickú štruktúru obyvateľov a prognózy ďalšieho vývoja a existujúcu ponuku sociálnych služieb a ďalšej pomoci v sociálnej oblasti na území mesta a tiež obcí vo funkčnom území mesta Košice.

3.1 Demografická štruktúra a prognózy

Mesto Košice malo k 31.12.2018 podľa Štatistického úradu 238 757 obyvateľov. Od roku 1996 do roku 2018 počet obyvateľov mesta Košice klesol o 2 849 obyvateľov, čo je pokles o 1,19%. Klesajúca tendencia počtu obyvateľov pokračuje aj naďalej, keďže k 31.12.2020 klesol počet obyvateľov mesta oproti roku 2018 o 619 obyvateľov na 238 138.

Pre mesto Košice je charakteristický dlhodobý trend (tabuľka 2), podľa ktorého sa

- pomaly znižuje počet obyvateľov mesta a súčasne
- narastá počet osôb starších ako 65 rokov,

čo v konečnom dôsledku znamená, že sa **zvyšuje podiel seniorov na celkovom počte obyvateľov mesta**. Práve tento dynamický nárast počtu obyvateľov mesta v poproduktívnom veku je základným ukazovateľom potrieb rozvoja sociálnych služieb.

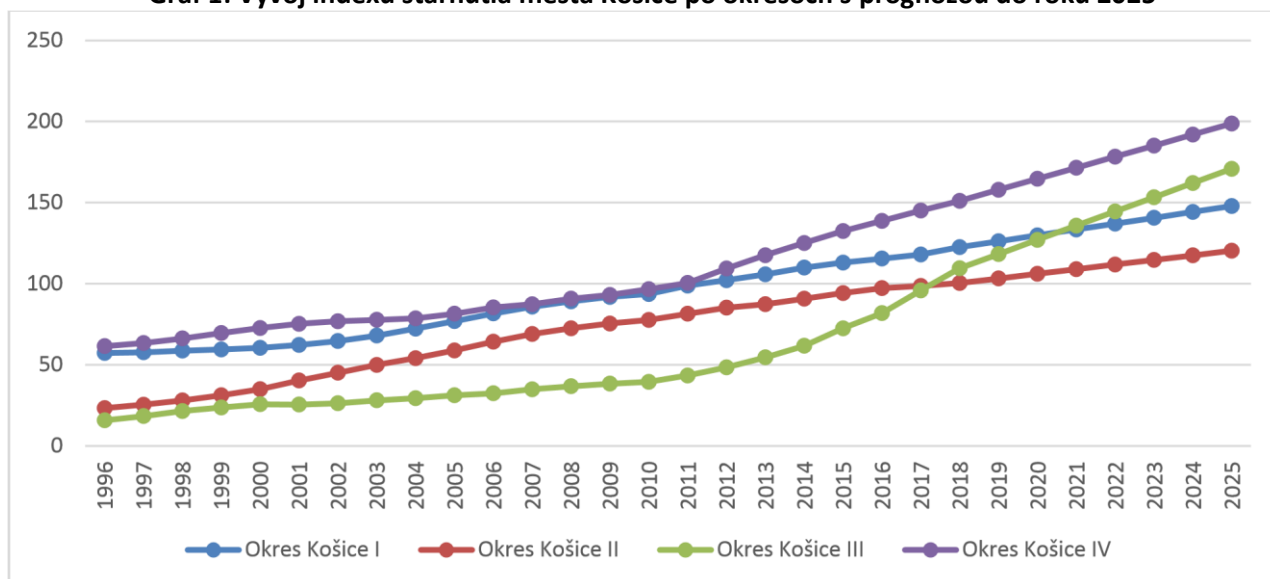
Európsky trend starnutia obyvateľstva sa prejavuje aj na území mesta Košice, čo dokazujú nasledujúce dáta z mesta Košice (okresy Košice I. – Košice IV.)

Tabuľka 1: Index starnutia v okresoch mesta

Okres	1996	2000	2005	2010	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Košice I	57,28	60,42	76,93	93,6	105,74	109,92	112,97	115,51	117,98	122,54	125,85	128,03
Košice II	23,25	34,93	58,81	77,63	87,35	90,74	94,19	97,27	98,6	100,4	102,43	104,28
Košice III	15,77	25,69	31,2	39,42	54,58	61,72	72,44	81,86	95,83	109,49	124,92	139,45
Košice IV	61,5	72,63	81,49	96,6	117,51	125,06	132,44	138,69	145,1	151,07	155,79	158,06

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov ŠÚ SR na www.statistics.sk

Graf 1: Vývoj indexu starnutia mesta Košice po okresoch s prognózou do roku 2025

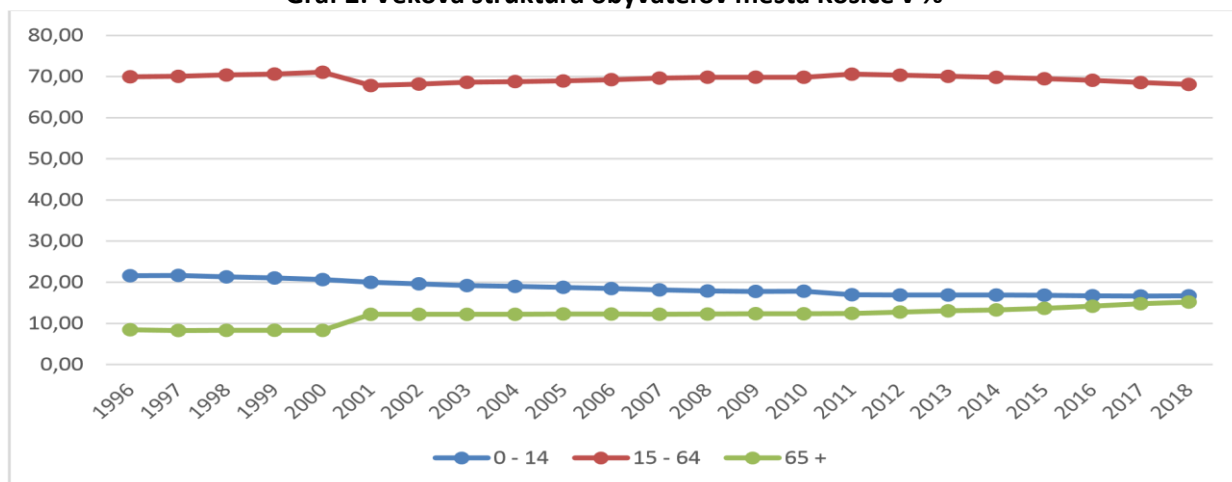
Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov ŠÚ SR na www.statistics.sk s prognózou do r. 2025 na základe priemerného rastu indexu starnutia za posledných 8 rokov

Definícia indexu starnutia podľa slovenskej terminologickej databázy - počet osôb vo veku 65 a viac rokov pripadajúcich na 100 osôb vo veku 0 - 14 rokov.

Údaje uvedené v tabuľke 1 a graf 1 poukazujú na skutočnosť, že **index starnutia v jednotlivých okresoch mesta je rozdielny**. Pre okres Košice IV, ktorý je sídlom malometrážnych bytov určených pre seniorov, je charakteristický dlhodobo vysoký index starnutia. Súčasne je potrebné poukázať na skutočnosť, že v okrese Košice III index starnutia narastá najrýchlejšie, čo poukazuje na potrebu v budúcnosti postupne **rozvíjať a budovať nové sociálne služby aj v okresoch s nižším priemerným vekom a vyšším indexom starnutia**.

Ak nedôjde k zásadným zmenám v rodinnej politike či ekonomickej situácii rodín, ktoré by mali dopad na prudký nárast populačnej krivky obyvateľov, v roku 2039 okres Košice III dobehne v indexe starnutia okres Košice IV a v roku 2040 ho už predbehne.

Graf 2: Veková štruktúra obyvateľov mesta Košice v %

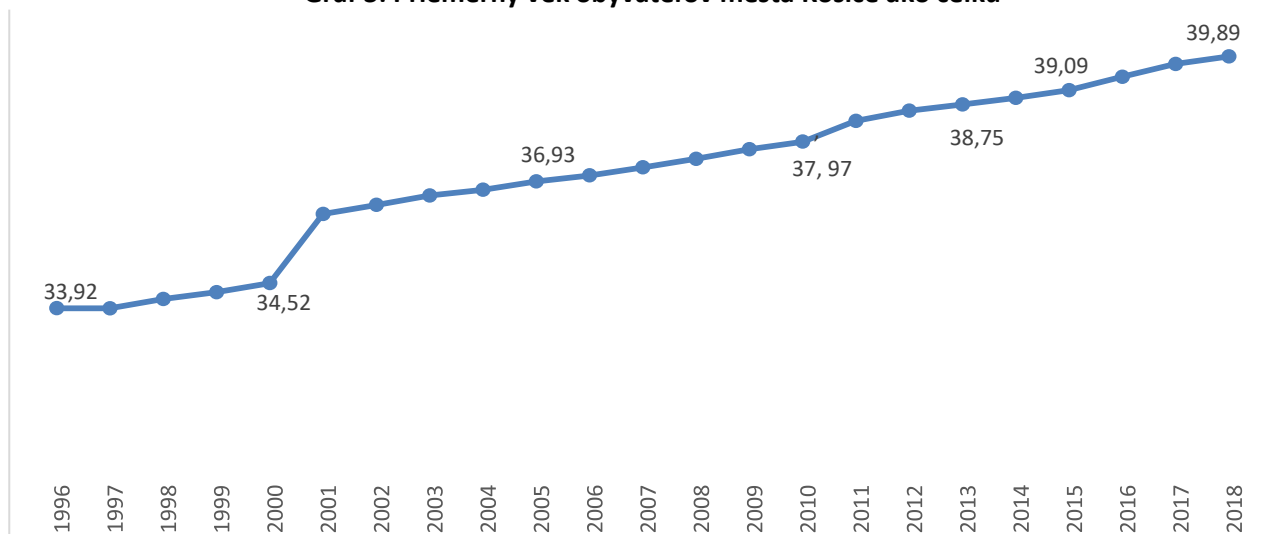
Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov ŠÚ SR na www.statistics.sk

Tabuľka 2: Prognóza vekovej štruktúry obyvateľov mesta Košice do roku 2025

Veková štruktúra obyvateľov mesta Košice k 31.12.	2005	Prognóza 2025	Predpokladaný nárast/pokles v % (rok 2005 je 100%)
Počet obyvateľov	234 871	222 647	94,8 %
0 -14	37 095	30 295	81,7 %
15 - 64	173 179	147 232	85,0 %
65 +	24 597	45 121	183,4 %

Zdroj: Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2025, Bratislava: Infostat, Výskumné demografické centrum, 2008

Graf 3: Priemerný vek obyvateľov mesta Košice ako celku

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov ŠÚ SR na www.statistics.sk

Z tabuliek 1 a 2 a z grafov 1, 2 a 3 jednoznačne vyplýva, že

- celkový počet obyvateľov mesta sa znižuje, ale súčasne narastá počet obyvateľov mesta vo veku 65+, ale aj skutočnosť, že
- priemerný vek obyvateľov mesta sa zvyšuje.

Dlhodobý demografický trend poukazuje na potrebu rozširovania sociálnych služieb zameraných na pomoc predovšetkým seniorom, pričom je dôležité zohľadňovať aj súčasné požiadavky na budovanie moderných komunitných sociálnych služieb dostupných odkázaným občanom priamo v domácnostiach resp. v blízkosti ich domovov. S poukázaním na tabuľku 1 (index starnutia v okresoch mesta Košice) sa ako potrebné javí budovať komplex sociálnych služieb v okresoch s relatívne nízkym priemerným vekom, ale s tendenciou zvyšovania sa indexu starnutia.

Základné demografické charakteristiky týkajúce sa zvyšujúceho veku populácie sú doplnené aj cez údaje deklarujúce každoročný zvyšujúci sa nárast počtu poberateľov dôchodkov.

Tabuľka 3: Zmeny v štruktúre poberateľov dôchodkov v meste Košice

Druh dôchodku – Košice mesto	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020
Starobný spolu	46 220	46 821	47 062	47 765	47 732
Predčasný starobný spolu	595	507	493	411	426
Invalidný spolu	7 089	6 906	6 767	6 500	6 364
Vdovský sólo	1 102	1 089	1 067	996	973
Vdovecký sólo	239	226	225	227	227
Sirotský	867	807	790	747	729
Spolu	56 112	56 356	56 404	56 646	56 451
Invalidný z mladosti	343	357	401	439	469
Dôchodok manželky	18	16	11	11	8
Sociálny	30	28	25	24	21
Úhrn	56 503	56 757	56 841	57 120	56 949

Zdroj: Sociálna poisťovňa, pobočka Košice

Z tabuľky vyplýva, že počet poberateľov starobných dôchodkov sa zvyšuje najrýchlejšie.

DEMOGRAFICKÉ ODLIŠNOSTI V MESTE KOŠICE

Tabuľka 4: Veková štruktúra obyvateľov MČ Luník IX (rok 2013)

Mestská časť	Počet obyvateľov podľa veku			% obyvateľov podľa veku			Priemerný vek obyv.
	0 - 14	15-64	65+	0 - 14	15 - 64	65+	
Luník IX	2 353	3 735	105	37,99	60,31	1,70	23,84

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov ŠÚ SR na www.statistics.sk

Tabuľka 5: Veková štruktúra obyvateľov MČ Luník IX (rok 2018)

Mestská časť	Počet obyvateľov podľa veku			% obyvateľov podľa veku			Priemerný vek obyv.
	0 - 14	15-64	65+	0 - 14	15 - 64	65+	
Luník IX	1 968	4 829	199	28,13	69,03	2,84	25,81

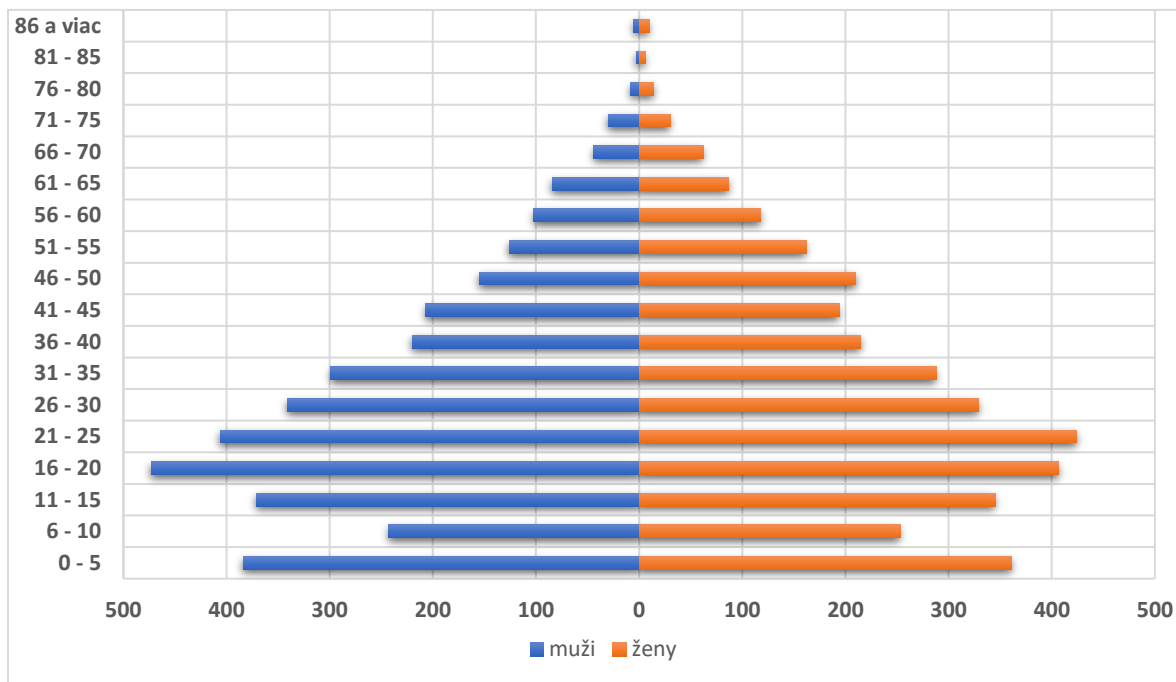
Zdroj: Mestská časť Luník IX

Tabuľka 6: Veková štruktúra obyvateľov MČ Luník IX (rok 2021)

Mestská časť	Počet obyvateľov podľa veku			% obyvateľov podľa veku			Priemerný vek obyv.
	0 - 14	15-64	65+	0 - 14	15 - 64	65+	
Luník IX	1 825	4 950	241	26,01	70,55	3,43	28,12

Zdroj: Mestská časť Luník IX

Graf 4: Počet obyvateľov MČ Luník IX podľa pohlavia a veku

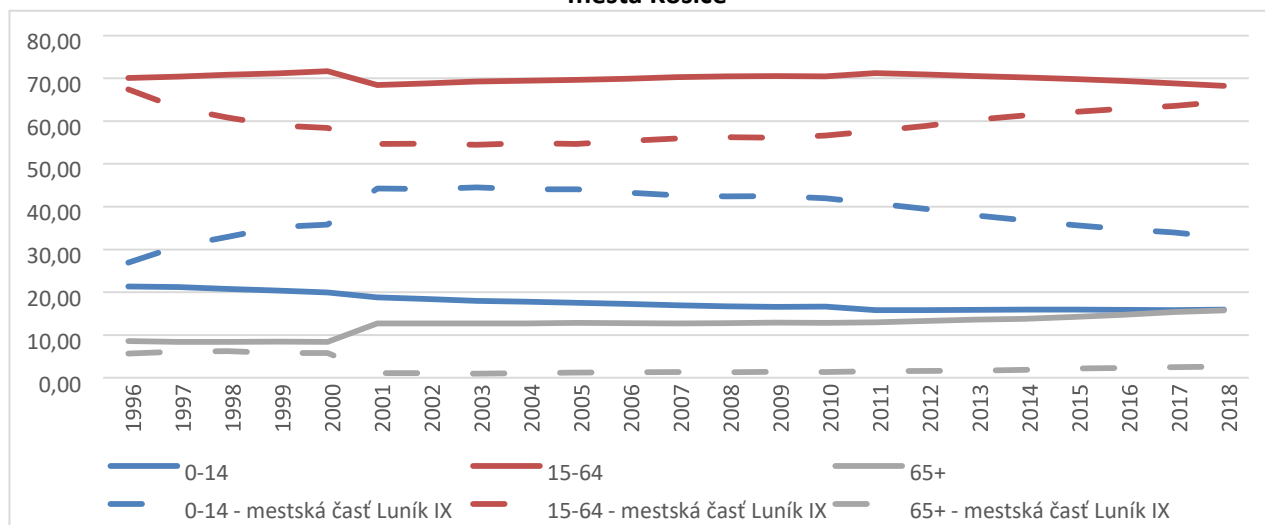

Zdroj: Spracovanie podľa údajov ohlasovne pobytu MČ Luník IX (rok 2021)

Na tomto mieste je potrebné upozorniť na rozpor medzi demografickým vývojom a štruktúrou obyvateľov mesta ako celku a demografickou štruktúrou obyvateľov na Luníku IX a v iných lokalitách s vysokým počtom rodín rómskej národnostnej menšiny, kde je priemerný vek obyvateľov podstatne nižší.

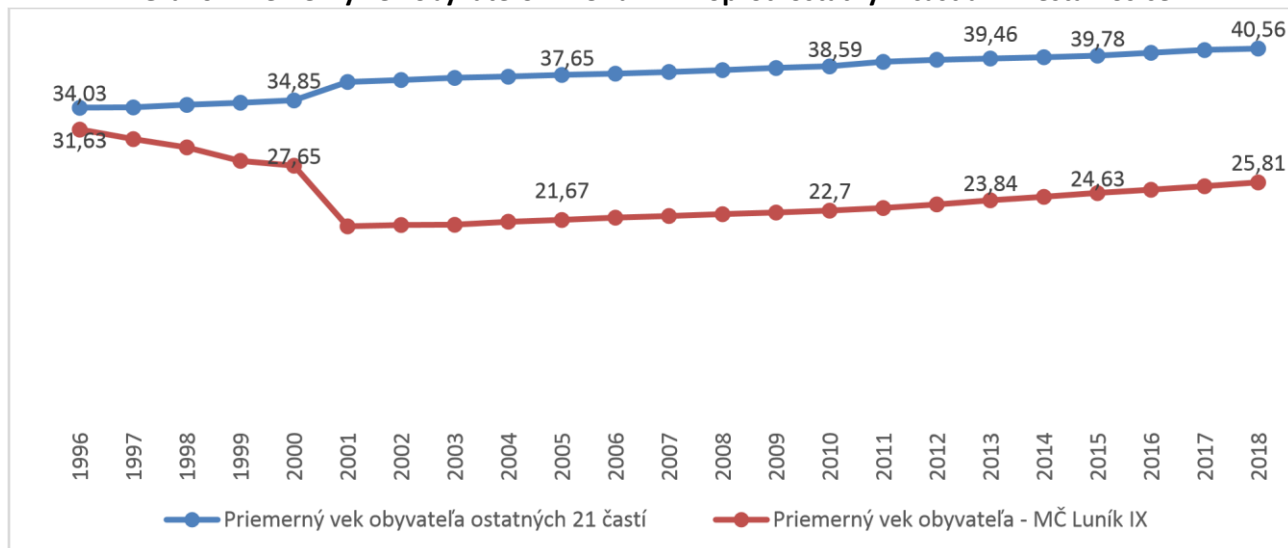
Pre porovnanie uvádzame, že v roku 2013 bol priemerný vek obyvateľov mesta Košice vrátane MČ Luník IX 38,75 rokov (graf 3), ale priemerný vek obyvateľov MČ Luník IX bol iba 23,84 rokov (tabuľka 4). Kým mesto ako celok starne, a teda je žiaduce rozvíjať služby pre seniorov, spomínané lokality sú charakteristické vysokým počtom detí vo veku od 0 do 14 rokov (graf 4). Táto skutočnosť naznačuje potrebu budovať sociálne služby krízovej intervencie a sociálne služby na podporu rodiny nízkoprahového charakteru v lokalitách s odlišným demografickým vývojom.

Graf 5: Percentuálne porovnanie vekového zloženia obyvateľov MČ Luník IX oproti ostatným častiam mesta Košice

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov ŠÚ SR na www.statistics.sk

Graf 6: Priemerný vek obyvateľov MČ Luník IX oproti ostatným častiam mesta Košice

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa údajov ŠÚ SR na www.statistics.sk

Spomínaný rozpor demografických ukazovateľov predurčuje nutnosť rozvíjať komplexné sociálne služby priamo v komunitách, ktoré budú zamerané cielene na konkrétne potreby obyvateľov daného územia.

3.2 Existujúce sociálne služby na území mesta Košice

V súčasnej dobe je na území mesta Košice široké spektrum poskytovateľov sociálnych služieb. Podľa cieľovej skupiny, ktorej sú služby poskytované, ide predovšetkým o:

- sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku. Ako vyplýva z ďalšej analýzy, práve tieto služby sú na území mesta najviac rozvinuté,
- sociálne služby krízovej intervencie,
- sociálne služby na podporu rodiny s deťmi.

Z pohľadu poskytovateľov, sociálne služby poskytujú:

- verejní** poskytovatelia (mesto Košice, príslušné MČ, KSK),
- neverejní** poskytovatelia (cirkevné a neziskové organizácie).

A) SOCIÁLNE SLUŽBY NA RIEŠENIE NEPRIAZNIVEJ SOCIÁLNEJ SITUÁCIE Z DÔVODU ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA, NEPRIAZNIVÉHO ZDRAVOTNÉHO STAVU ALEBO Z DÔVODU DOVRŠENIA DÔCHODKOVÉHO VEKU

V rámci tejto skupiny sociálnych služieb **mesto a mestské časti** poskytujú všetky formy sociálnych služieb a to:

- **terénne sociálne služby** - opatrovateľská služba a prepravná služba;
- **ambulantné sociálne služby** - služby poskytované v dennom stacionári;
- **pobytové sociálne služby** - služby poskytované v zariadení pre seniorov a zariadení opatrovateľskej služby;
- a ako jedno z mála miest v SR poskytuje mesto Košice **sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií** - služba SOS náramková služba - monitorovanie a signalizácia potreby pomoci.

Mestské časti

Na území mesta Košice sú poverenými mestskými časťami v zmysle Štatútu mesta Košice zabezpečované **pobytové sociálne služby v zariadeniach opatrovateľskej služby a terénna opatrovateľská služba**.

Tabuľka 7: Sociálne služby poskytované poverenou MČ

Mestská časť	Počet odkázaných občanov, ktorým MČ zabezpečila OS v roku 2019	Počet odkázaných občanov, ktorým MČ zabezpečila OS v roku 2020	Počet odkázaných občanov, ktorým MČ zabezpečila OS v roku 2021	Počet odkázaných občanov, ktorým MČ zabezpečila službu v ZOS v roku 2019	Počet odkázaných občanov, ktorým MČ zabezpečila službu v ZOS v roku 2020	Počet odkázaných občanov, ktorým MČ zabezpečila službu v ZOS v roku 2021	Kapacita ZOS
MČ Košice - Sever	153	176	188	29	36	26	15
MČ Košice - Západ	126	107	127	12	19	18	12
MČ Košice - Juh	292	290	320	26	28	35	13
MČ Košice - Dargovských hrdinov	64	63	56	nie je poskytovateľom			0
Spolu	635	636	691	67	83	79	40

Zdroj: Vlastné spracovanie

Poznámka: od 11/2020 pozastavený príjem do ZOS Laborecká (MČ Západ) z dôvodu rekonštrukcie

Počet osôb odkázaných na poskytovanie opatrovateľskej služby, ktorí žiadajú o jej zabezpečenie príslušnú mestskú časť, má v sledovanom období stabilný charakter. Napriek tomu je novým fenoménom v posledných rokoch **doba čakania na začatie poskytovania opatrovateľskej služby**, odvíjajúca sa od aktuálneho počtu prijímateľov opatrovateľskej služby vzhľadom na počet opatrovateľiek, ktoré má príslušná mestská časť k dispozícii.

Tento trend naznačuje skutočnosť, že extenzívny rozvoj opatrovateľskej služby zabezpečovanej mestskými časťami s finančnou podporou mesta stagnuje alebo sa rozvíja pomalšie, ako narastá dopyt po tomto druhu služby.

Okrem spomínaných sociálnych služieb zabezpečujú a financujú zo svojich rozpočtov mestské časti v súlade so Štatútom mesta Košice činnosť **denných centier a stravovanie dôchodcov** (obedy). Denné centrá (bývalé kluby dôchodcov) má zaregistrovaných 9 mestských častí (Príloha 1).

Tabuľka 8: Stravovanie dôchodcov

	2018	2019	2020	2021
Počet osôb, ktorým MČ zabezpečovali obedy	466	532	570*	667

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe ekonomických údajov mesta Košice

Poznámka: *Vyhlásením mimoriadnej situácie v SR od 12.03.2020 bola MZ Košice schválená sociálna výpomoc mesta Košice pre seniorov v čase pandémie COVID-19. Uznesením MZ č. 376 sa zvýšila hranica dôchodku pre priznanie finančného príspevku na stravovanie dôchodcov v období platnosti mimoriadnych opatrení. Nakoľko sa spolu s finančným príspevkom na stravovanie dôchodcov poskytoval aj finančný príspevok na donášku obeda, z dôvodu zamedzenia šírenia ochorenia COVID-19 u najzraniteľnejšej skupiny obyvateľov, uvedený ukazovateľ nie je možné vyhodnotiť.

Mesto Košice je zriaďovateľom:

- **Strediska sociálnej pomoci mesta Košice**, ktoré poskytuje sociálne služby:
 - v zariadení pre seniorov na Garbiarskej ulici,
 - v zariadení opatrovateľskej služby na Južnej triede 23,
 - zabezpečuje prepravnú službu,
 - zabezpečuje poskytovanie služby monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
 - zabezpečuje stravovanie prostredníctvom jedálne;
- **Psychosociálneho centra**, ktoré poskytuje:
 - sociálne služby v dennom stacionári seniorom a osobám ŤZP

Okrem týchto služieb z úrovne PSC sú zabezpečované:

- služby krízovej intervencie (popisujeme v ďalšej časti),
- komplexné základné a špecializované poradenstvo odbornými psychológmi.

Tabuľka 9: Sociálne služby poskytované seniorom a osobám s ŤZP Strediskom sociálnej pomoci mesta Košice a Psychosociálnym centrom

Sociálna služba	Počet prijímateľov soc. služby, ktorým bola služba poskytovaná v roku 2019	Počet prijímateľov soc. služby, ktorým bola služba poskytovaná v roku 2020	Kapacita
Zariadenie pre seniorov	225	230	188
Zariadenie opatrovateľskej služby	22	16	12
Denný stacionár	18	16	12
Prepravná služba	166	170	-
Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci	9	8	-
Spolu	440	440	212

Zdroj: Vlastné spracovanie

Poznámka:

1. v ZOS Južná trieda 23 bolo od 3/2020 zriadené karanténne centrum
2. z dôvodu protipandemických opatrení bola v roku 2020 obmedzená prevádzka DS

Popri sociálnych službách zabezpečovaných mestom Košice a mestskými časťami, dôležitými aktérmi v sociálnej oblasti sú aj Košický samosprávny kraj a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb.

Košický samosprávny kraj je na území mesta Košice zriaďovateľom troch zariadení sociálnych služieb. Sú nimi:

- ARCUS, Skladná 4, Košice
- VIA LUX, Andraščíkova 2, Košice a
- DOMKO, Park mládeže 3, Košice.

Po dohode so zástupcami odboru sociálnych vecí Ú KSK **môže mesto Košice odkázaným obyvateľom mesta zabezpečiť poskytovanie sociálnych služieb aj v zariadeniach pre seniorov zriadených KSK.**

Tabuľka 10: Sociálne služby poskytované na území mesta Košice v pobytových zariadeniach Košickým samosprávnym krajom v roku 2021 (kapacita)

Zariadenie	ZpS	DSS (pobytová ročná)	DSS (pobytová týždenná)	DSS (ambulantná)	ŠZ (pobytová ročná)	ŠZ (ambulantná)	ZPB (pobytová ročná)
ARCUS, Skladná ul.	80	-	-	-	140	10	-
VIA LUX, Andraščíkova ul.	100	100	-	-	40	13	-
Domko, Park mládeže	-	-	10	60	-	8	8*

Zdroj: Vlastné spracovanie

Poznámka:

*Domko poskytuje sociálnu službu v zariadení podporovaného bývania od 01.03.2020 v obci Čaňa, Osloboditeľov 174/124

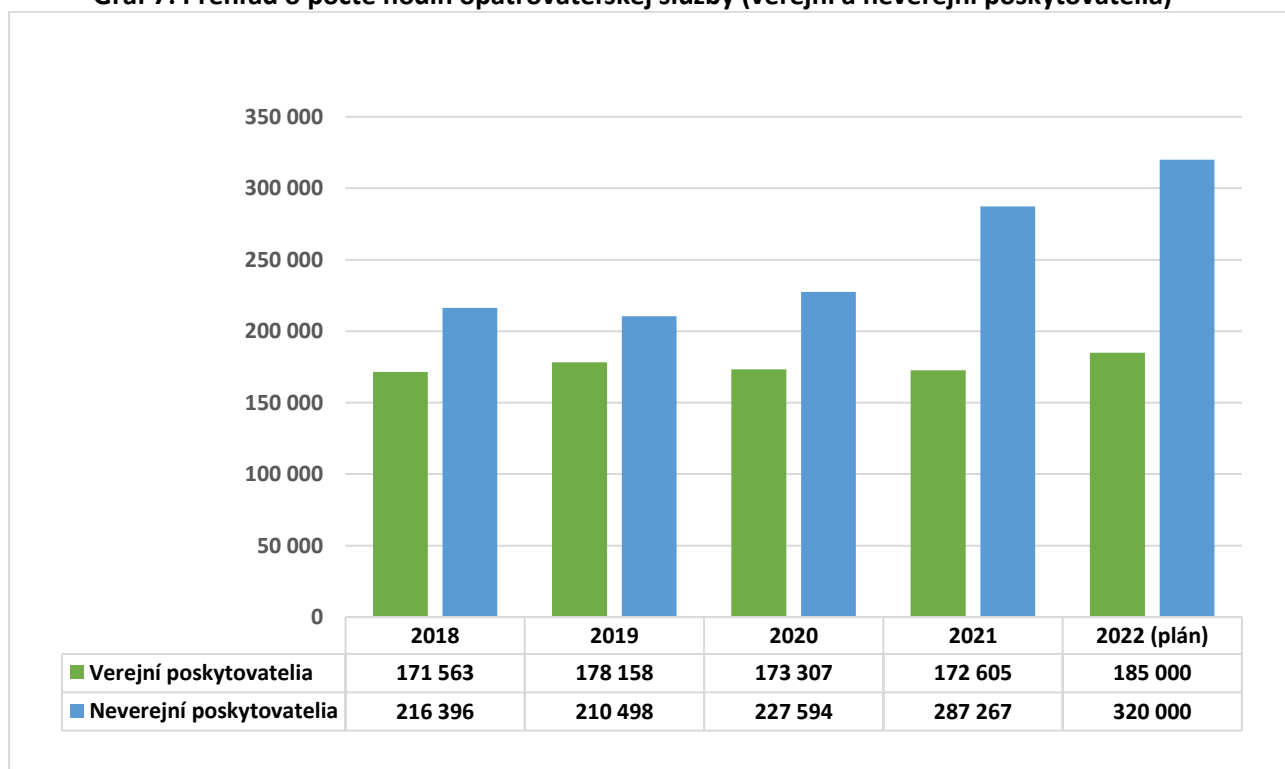
Neverejní poskytovatelia

Mesto Košice zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb v spolupráci s registrovanými neverejnými poskytovateľmi v prípade, že mesto nedokáže zabezpečiť poskytovanie sociálnych služieb z dôvodu nepostačujúcej kapacity, resp. na žiadosť občana odkázaného na poskytovanie sociálnych služieb. Týmito poskytovateľmi sú:

- **služby poskytované v zariadení pre seniorov:** Arcidiecézna charita - Dom pokojnej staroby A.F. Colbrieho na Južnej triede 2, LUX n. o. na Opatovskej ceste, Bethesda Senior n. o. na Macákovej ulici v MČ Lorinčík, Jeseň - Košice n. o. na Alvinczyho ulici, Vision plus, n. o. na Čínkovej ulici a Familia n. o. na Maloidanskej ulici v MČ Šaca; **celková kapacita predstavuje 195 miest;**
- **služby poskytované v zariadení opatrovateľskej služby:** Arcidiecézna charita - Dom pokojnej staroby A.F. Colbrieho na Južnej triede 2, Vysokošpecializovaný odborný ústav geriatrický sv. Lukáša na Strojárskej ulici a Jesienka n. o. na Turgenevovej ulici; **celková kapacita predstavuje 64 miest;**

- **opatrovateľská služba:** Arcidiecézna charita Košice, HOMO HOMINI n. o., Cesta nádeje, Seniorka n. o., Empatia plus n. o., **v roku 2020 poskytlí sociálnu službu pre 313 prijímateľov sociálnej služby s trvalým pobytom v meste Košice v rozsahu 227 594 hodín opatrovateľskej služby;** mesto Košice sa zároveň podieľalo na spolufinancovaní opatrovateľskej služby poskytovanej poskytovateľmi Slovenský červený kríž - Územný spolok Košice – mesto pre 27 prijímateľov sociálnej služby v rozsahu 9 809 hodín a Arcidiecézna charita Košice pre 31 prijímateľov sociálnej služby v rozsahu 34 842 hodín opatrovateľskej služby v rámci Národného projektu – Podpora opatrovateľskej služby; **v roku 2021 poskytlí neverejní poskytovatelia sociálnu službu pre 352 prijímateľov sociálnej služby s trvalým pobytom v meste Košice v rozsahu 287 267 hodín opatrovateľskej služby,** z tohto počtu prijímateľov sa mesto Košice podieľalo na spolufinancovaní opatrovateľskej služby pre 22 prijímateľov, ktorým poskytuje opatrovateľskú službu Arcidiecézna charita Košice v rámci Národného projektu – Podpora opatrovateľskej služby;
- **prepravná služba:** HOMO HOMINI, n. o., SVETIELKO POMOCI n. o., LaVieNa n. o., Košická organizácia vozičkárov Nezávislý život a Arcidiecézna charita Košice; **v roku 2020 bola prepravná služba poskytnutá pre 275 prijímateľov sociálnej služby s trvalým pobytom v meste Košice v rozsahu 115 220 najazdených kilometrov; v roku 2021 bola prepravná služba poskytnutá v rozsahu 99 544,20 najazdených kilometrov pre 267 prijímateľov sociálnej služby s trvalým pobytom v meste Košice.**

Graf 7: Prehľad o počte hodín opatrovateľskej služby (verejní a neverejní poskytovatelia)

Zdroj: Vlastné spracovanie

Z grafu 7 vyplýva, že počet hodín poskytnutých v rámci výkonu opatrovateľskej služby poskytovanej mestskými časťami sa drží v sledovanom období približne na rovnakej úrovni. Naopak, a to aj napriek miernemu poklesu v roku 2019, **počet hodín opatrovateľskej služby poskytnutých neverejnými poskytovateľmi má stúpajúcu tendenciu.**

V rámci podpory rozvoja opatrovateľskej služby sa v roku 2020 mesto Košice podieľalo na spolufinancovaní poskytovania opatrovateľskej služby neverejnými poskytovateľmi v rámci Národného projektu – Podpora opatrovateľskej služby. V roku 2021 a nasledujúcom období plánuje mesto podporiť neverejných poskytovateľov opatrovateľskej služby, ktorí sa zapoja do výzvy v rámci Operačného programu ľudské zdroje, ktorý bude financovaný z iniciatívy REACT-EU.

Ak vezmeme do úvahy mestom vynaložené finančné prostriedky na zabezpečenie opatrovateľskej služby verejnými poskytovateľmi (tabuľka 16) a neverejnými poskytovateľmi (tabuľka 17), sme nútení skonštatovať, že **do budúcnosti je efektívnejšie rozvíjať práve opatrovateľskú službu zabezpečovanú neverejnými poskytovateľmi, ktorá je z pohľadu financovania pre mesto Košice ekonomicky výhodnejšia.**

Tabuľka 11: Prehľad o počte osôb, ktorým mesto zabezpečilo poskytovanie pobytovej sociálnej služby v ZOS alebo ZpS u neverejných poskytovateľov a poskytlo príspevok na prevádzku

	2018	2019	2020	2021
Počet osôb	212	311	411	436

Zdroj: Vlastné spracovanie

Doba čakania na začatie poskytovania pobytovej sociálnej služby:

V uplynulých rokoch 2019 až 2021 bolo poskytovanie sociálnej služby v **zariadení opatrovateľskej služby** zabezpečované plynule, s minimálnou dobou čakania na poskytovanie sociálnej služby. Napriek plánovanej rekonštrukcii v zariadení opatrovateľskej služby na Mlynárskej ulici v roku 2019 a na Laboreckej ulici v závere roka 2020, doba čakania v tomto období nepresahovala dva mesiace.

Zariadenie pre seniorov na Garbiarskej ulici vedie evidenciu žiadateľov o umiestnenie v zariadení pre seniorov, do ktorej bolo v roku 2019 zaevidovaných v priemere 90 nových žiadateľov. Oproti roku 2019 sa v roku 2020 mierne znížil počet nových žiadateľov a to na 80 osôb. Napriek miernemu poklesu nových žiadateľov o poskytnutie sociálnej služby, v roku 2020 bol celkový počet evidovaných žiadateľov v poradovníku zariadenia 209. V roku 2021, napriek tomu, že počet nových žiadateľov bol na úrovni roka 2020, sa výrazne znížil počet čakateľov evidovaných v poradovníku a to na 81.

Podobný trend vo vedení evidencie čakateľov na poskytnutie sociálnej služby v zariadení pre seniorov majú aj v zariadeniach KSK, keď do zoznamu čakateľov bolo v roku 2019 evidovaných v priemere 92 nových žiadateľov v zariadení pre seniorov ARCUS na Skladnej ulici a 72 v zariadení pre seniorov VIA LUX v Barci. V roku 2020 to bolo v priemere 60 novo evidovaných žiadateľov

v zariadení ARCUS na Skladnej ulici a 57 v zariadení VIA LUX v Barci. Celkový počet žiadateľov o poskytnutie sociálnej služby bol v roku 2020 v zariadení pre seniorov ARCUS na Skladnej ulici 295 a v zariadení VIA LUX v Barci 202 žiadateľov. Podobný trend poklesu počtu čakateľov na umiestnenie v zariadení pre seniorov ako v Stredisku sociálnej pomoci mesta Košice nastal v roku 2021 aj v zariadeniach samosprávneho kraja, pričom počet novo evidovaných žiadostí o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v týchto zariadeniach zostal na úrovni roku 2020.

Mierny pokles počtu nových žiadateľov o poskytnutie sociálnej služby v zariadení pre seniorov v druhej polovici roku 2020 a v roku 2021 je dôsledkom mimoriadnej situácie spojenej s pandemiou COVID-19 a z toho vyplývajúcich obmedzení v rámci poskytovania jednotlivých druhov sociálnych služieb. Uvedená skutočnosť mala vplyv aj na evidenciu žiadateľov o poskytnutie sociálnej služby poskytovanej v zariadení opatrovateľskej služby.

Je však potrebné zdôrazniť, že **uvedené počty evidovaných žiadateľov o poskytnutie sociálnej služby v zariadení pre seniorov v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Košice a Košického samosprávneho kraja neposkytujú objektívny obraz o skutočných potrebách, nakoľko mnohým žiadateľom sa už poskytovala služba u neverejného poskytovateľa sociálnej služby a v zozname čakateľov ostávali výlučne z dôvodu platenia nižších úhrad.**

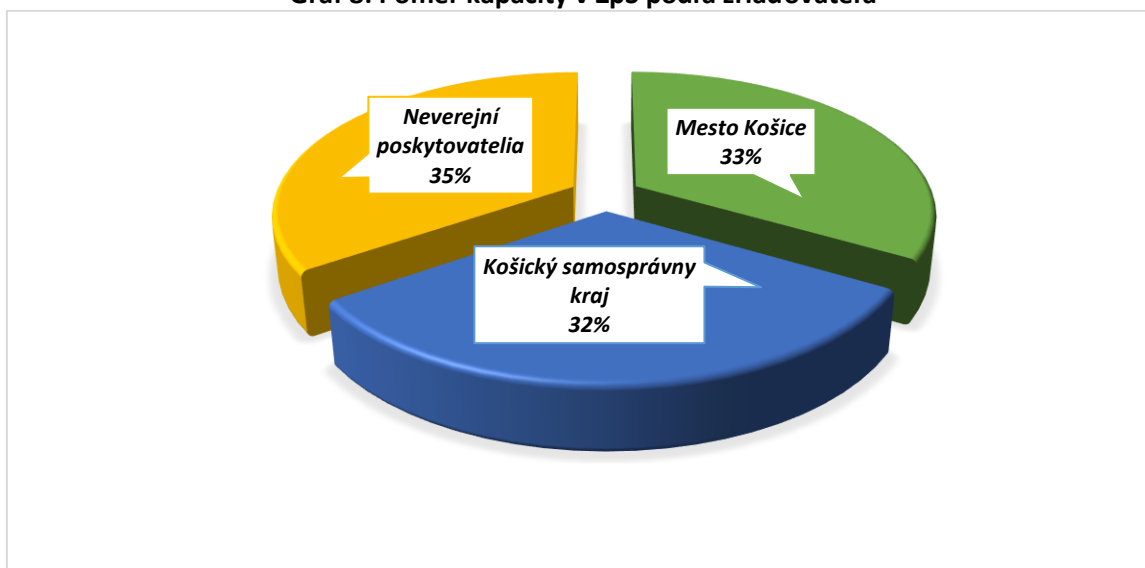
Aj napriek tomu je možné konštatovať, že **dopyt po pobytových sociálnych službách prevyšuje kapacitné možnosti zariadení pre seniorov v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Košice a Košického samosprávneho kraja.**

Tabuľka 12: Pobytové sociálne služby pre občanov o odkázanosti ktorých rozhoduje mesto Košice - sumár kapacít všetkých poskytovateľov (verejní + neverejní, stav k 31.12.2021)

Zriaďovateľ/kapacita	kapacita ZpS	kapacita ZOS	kapacita DS
Mestské časti	-	40	-
Mesto Košice	188	12	12
Košický samosprávny kraj	180	-	-
Neverejní poskytovatelia	195	64	86
SPOLU	563	116	98

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf 8: Pomer kapacity v ZpS podľa zriaďovateľa

Zdroj: Vlastné spracovanie

Na základe údajov z tabuľky 11 a zároveň grafu 8 môžeme skonštatovať, že:

- existujúce kapacity v zariadeniach pre seniorov na území mesta Košice sú pokryté hlavne zariadeniami, ktorých zriaďovateľom je mesto Košice, resp. Košický samosprávny kraj, teda verejní poskytovatelia sociálnych služieb;
- v zariadeniach opatrovateľskej služby je pomer kapacít verejných a neverejných poskytovateľov vyrovnaný;
- existujúce kapacity denných stacionárov sú zriadené predovšetkým neverejnými poskytovateľmi.

S ohľadom na uvedené je možné konštatovať, že verejní poskytovatelia sa orientujú prevažne na prevádzku zariadení sociálnych služieb s celoročným pobytom a vyššou kapacitou.

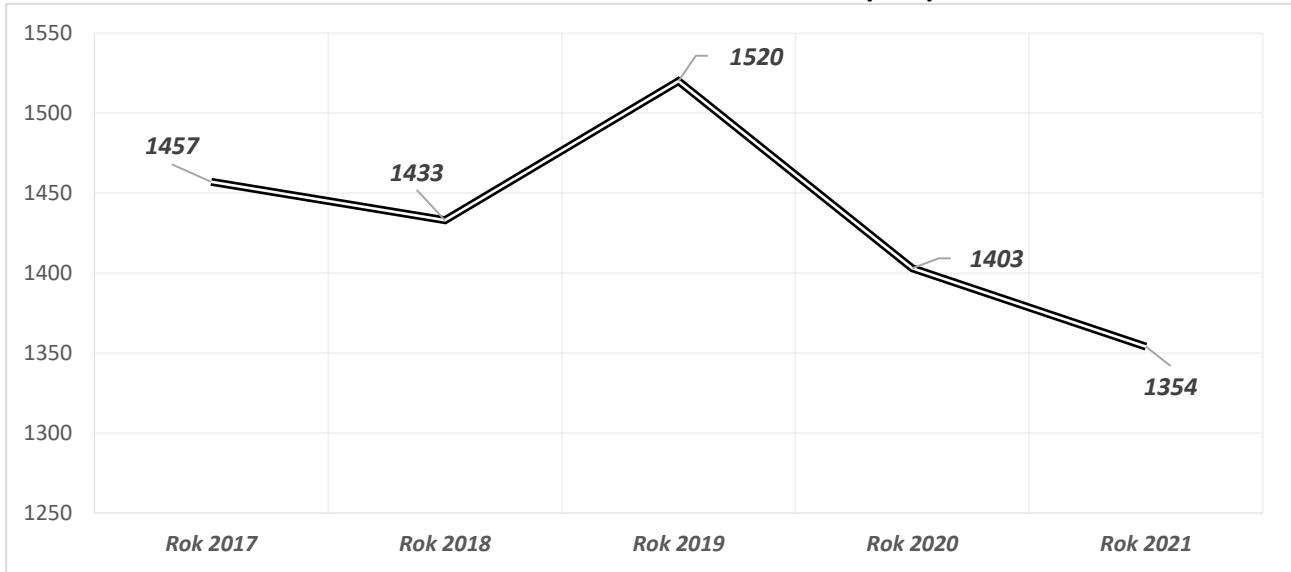
Na strane druhej, neverejní poskytovatelia sa zameriavajú na poskytovanie sociálnych služieb v zariadeniach s nižšou kapacitou, prípadne na služby poskytované ambulantne.

Tabuľka 13: Mestom vydané rozhodnutia o odkázanosti na poskytovanie sociálnej služby podľa druhu

	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Opatrovateľská služba	464	459	514	467	477
Zariadenie pre seniorov	564	583	633	585	551
Zariadenie opatrovateľskej služby	337	351	343	323	298
Denný stacionár	92	40	30	28	28
SPOLU	1457	1433	1520	1403	1354

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf 9: Počet rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu vydaných mestom Košice

Zdroj: Vlastné spracovanie

Údaje uvedené v tabuľke 12 a grafe 9 poukazujú na minimálny rozdiel v počte vydaných rozhodnutí o odkázanosti na poskytovanie sociálnych služieb v jednotlivých rokoch, kedy mesto Košice prijme v priemere 1800 žiadostí o posúdenie odkázanosti na sociálnu službu za rok. Mierny pokles počtu vydaných rozhodnutí v roku 2020 je dôsledkom vyhlásenej mimoriadnej situácie v SR od 12.03.2020 z dôvodu pandémie COVID-19, kedy boli prijímané opatrenia na zníženie rizika šírenia tohto ochorenia v zariadeniach sociálnych služieb a pri poskytovaní terénnych a ambulancných sociálnych služieb. Tento pokles bol zaznamenaný aj v roku 2021 ako dôsledok pokračujúcich opatrení na zníženie rizika šírenia pandémie COVID-19.

Na základe údajov o počte vydaných rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu uvedených v tabuľke 12 je zjavné, že **najväčší záujem je o poskytovanie pobytovej sociálnej služby v zariadení pre seniorov. Dôsledkom toho je neustále sa zvyšujúci dopyt po kapacitách v týchto zariadeniach.**

Napriek miernemu poklesu počtu vydaných rozhodnutí o odkázanosti na poskytovanie sociálnych služieb je možné konštatovať, že:

- je potrebné v meste Košice zvyšovať existujúce kapacity pobytových sociálnych služieb poskytovaných v zariadení pre seniorov,
- počet žiadateľov na poskytnutie sociálnej služby v zariadení pre seniorov na Garbiarskej ulici bude naďalej narastať,
- vzhľadom na zvýšený dopyt po tejto službe bude narastať počet osôb, ktorým mesto Košice zabezpečí poskytovanie služby v niektorom so zariadení zriadenom neverejným poskytovateľom,
- zároveň sa ukazuje potreba dynamickejšie zvyšovať kapacity všetkých druhov sociálnych služieb pre osoby odkázané na ich poskytovanie z dôvodu zdravotného stavu alebo veku.

IDENTIFIKOVANÝ ZÁKLADNÝ PROBLÉM

Nárast dopytu po sociálnych službách na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia alebo z dôvodu veku je rýchlejší ako rozvoj kapacít jednotlivých sociálnych služieb, pričom nárast dopytu po pobytových sociálnych službách v meste Košice má tendenciu spomaľovať a dopyt po terénnych službách (najmä opatrovateľskej službe) naopak zvyšovať.

IDENTIFIKOVANÉ ZÁKLADNÉ POŽIADAVKY

1. Rozvíjať dostupné komunitné sociálne služby, t. j. zvyšovať kapacity pobytových sociálnych služieb v zariadeniach rodinného typu, rozvíjať a zvyšovať kapacity terénnych, ambulantných a podporných sociálnych služieb;
2. Rozširovať sieť dostupných sociálnych služieb zameraných na zotrvanie odkázanej osoby v domácom prostredí, v rámci nich rozvíjať a zvyšovať kapacity najmä terénnych (prioritne opatrovateľskej služby), ambulantných a podporných sociálnych služieb;
3. Zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb.

B) SOCIÁLNE SLUŽBY KRÍZOVEJ INTERVENCIE – POMOC OBČANOM BEZ DOMOVA

Sociálne služby krízovej intervencie sa poskytujú v súlade so zákonom o sociálnych službách fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorá je definovaná ako ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzením jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy

- a) z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok alebo návykových škodlivých činností,
- c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do siedmich rokov veku,
- d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- f) pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- g) pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb, alebo ak sa stala obeťou správania iných fyzických osôb, alebo
- h) pre zotrvávanie v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby.

V rámci tejto skupiny osôb tvoria na území mesta najpočetnejšiu skupinu

- **občania bez domova**
- a **rodiny a jednotlivci ohrozené chudobou, predovšetkým skupina Rómskej národnostnej menšiny žijúca na Luníku IX, resp. v iných najmä nelegálnych lokalitách** (napr. Mašličkovo, Za malou stanicou a pod.).

Vznik bezdomovectva a nelegálnych osídlení

Na území mesta Košice ide predovšetkým o

- **situáciu jednotlivcov**, ktorí nemajú bydlisko, prespávajú v parkoch, v podchodoch, v kanalizáciách, vagónoch, lepenkových krabiciach a pod. Často ide o ľudí mentálne a duševne chorých, toxikomanov, ľudí v životnej krízovej situácii, napríklad mladistvých na úteku z domova, ktorí odmietajú akúkoľvek pomoc resp. sociálnu službu. Počet takýchto osôb sa spravidla zvyšuje v zimných mesiacoch, kedy do mesta prichádzajú aj osoby bez domova zo širšieho okolia. Odhadujeme, že na území mesta Košice sa nachádza cca 1200 takých osôb.
- **situáciu rodín, ktoré nikdy nemali alebo prišli o vlastné bývanie**. Najčastejšími dôvodmi straty bývania je nepredĺženie nájomnej zmluvy v dôsledku jej neplnenia (nedoplatky, neplatnosť nájomnej zmluvy, opustenie preplneného bytu), ale aj asanácia bytových domov na Luníku IX.

Tabuľka 14: Asanované bytové domy v MČ Luník IX

Rok	Adresa	Počet bytových jednotiek
2008	Hrebendova 6 – 8	30
2008	Podjavorinskej 14	15
2009	Hrebendova 2 – 4	30
2010	Podjavorinskej 2,4,16	50
2012	Hrebendova 14 – 16	30
2013	Hrebendova 22 – 24	30
2014	Hrebendova 34 – 36	30
2015	Hrebendova 18 – 20	30
2017	Hrebendova 26 – 28	30
2019	Hrebendova 30 – 32 (obrázok 1 – objekt druhý sprava)	30
SPOLU		305

Zdroj: Vlastné spracovanie - štatistika Oddelenia sociálnych vecí mesta Košice

Obrázok 1: Prehľad asanovaných bytových domov v MČ Luník IX

Asanácia bytových domov na sídlisku Luník IX

Zdroj: Mesto Košice

Postupne bolo v rokoch 2008 – 2019 asanovaných 305 sociálnych bytov, z ktorých obyvatelia tvoria väčšiu časť nelegálnych osídlení.

Tabuľka 15: Prehľad nelegálnych osídlení (rok 2021)

P.č.	Názov osady	Mestská časť	Počet rodín	Počet obyvateľov	Počet dospelých	Počet detí
1.	Nové diely „Mašličkovo“	Luník IX	56	330	146	184
2.	Pri Bitúnku	Juh	16	65	32	33
3.	Za malou stanicou	Juh	41	176	94	82
4.	Lubina	Nad jazerom	18	69	34	35
5.	Textilná (za Labašom)	Nad Jazerom	7	28	14	14
6.	Vyšný dvor	Krásna	6	25	11	14
7.	Na Demetri	Sídlisko Ťahanovce	6	46	24	22
8.	Za sklodom Pemy	Juh	4	21	8	13
9.	Červený rak	Juh	2	7	4	3
10.	Záhradky pod Furčou	Dargovských hrdinov	3	31	13	18
11.	Moňov potok	Dargovských hrdinov	42	194	82	112
12.	Račí potok	Sever	2	12	4	8

Zdroj: Vlastné spracovanie

Vzhľadom na rozsah problémov a narastanie počtu osôb, ale aj rodín s nezaopatrenými deťmi bez domova, je potrebné do budúcnosti **venovať pozornosť najmä sociálnemu bývaníu a systematickej odbornej sociálnej práci s rodinami žijúcim v nelegálnych osídleniach.**

Súčasne s aktualizáciou Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Košice je pripravovaná aj **Koncepcia postupného ukončovania bezdomovectva a riešenie nelegálnych osídlení na území mesta Košice 2022 - 2030.** Jeho obsahom sú ciele, opatrenia a konkrétne aktivity zamerané na postupné ukončovanie bezdomovectva a riešenie problémov nelegálnych osídlení na území mesta Košice. Zároveň je problematika bývania okrajovo riešená v Komplexnej koncepcii riešenia problémov MČ Luník IX a Programe rozvoja mesta.

AKTIVITY MESTA ZAMERANÉ NA POSKYTOVANIE KRÍZOVEJ INTERVENCIE:

Riešeniu problémov danej skupiny obyvateľov mesta venuje mesto Košice od roku 2005 zvýšenú pozornosť. Za tým účelom

- v roku 2005 **zriadilo 4 komunitné centrá.** Vzhľadom na výrazné zlepšenie situácie v lokalite na Herlianskej ulici a rekonštrukcie bytov na Sládkovičovej ulici bola v roku 2016 postupne ukončená činnosť dvoch KC,
- a v roku 2014 **rozšírilo činnosť Psychosociálneho centra mesta Košice** aj o pobytové sociálne služby poskytované v **zariadení núdzového bývania** a následne v roku 2015 **aj v útulku,**
- v roku 2015 **rozšírilo činnosť Psychosociálneho centra mesta Košice** o ďalšiu sociálnu službu, ktorou je **komunitné centrum,**

- úzko **spolupracuje s neverejnými poskytovateľmi**, ktorí poskytujú pobytové sociálne služby jednotlivcom a rodinám bez domova,
- **poskytuje finančný príspevok neverejným poskytovateľom** služieb krízovej intervencie (ADCH a Oáza)
- počas pandémie COVID-19 mesto **finančne podporovalo jednotlivcov a rodiny bez domova** s cieľom zníženia ich mobility, vytváralo podmienky na karanténu, realizovalo prevenciu formou pravidelných testovaní mobilnou testovacou jednotkou priamo v pobytových službách krízovej intervencie.

Komunitné centrá – ich činnosť je zameraná na poskytovanie poradenstva, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie, sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia, vykonávanie preventívnych aktivít a organizovanie záujmovej činnosti. V roku 2020 pôsilo na území mesta celkom **5 komunitných centier** a to:

1. **zriadené Mestom Košice - 3 komunitné centrá** KC Krčméryho ul. (Luník IX), KC Popradská ul. a KC na Adlerovej ulici, ktoré je organizačnou súčasťou mestskej príspevkovej organizácie Psychosociálne centrum,
2. **zriadené mestskými časťami - 2 komunitné centrá:** MČ Košice - Šaca a MČ Košice Džungľa.

V súvislosti s komunitnými centrami je potrebné skonštatovať, že v roku 2015 pôsilo na území mesta Košice celkom 9 centier, z toho tri boli prevádzkované neverejnými poskytovateľmi. V dôsledku nedoriešeného a administratívne náročného financovania **v súčasnej dobe už poskytuje na území mesta Košice služby v komunitnom centre iba jeden neverejný poskytovateľ. Ubúdanie počtu komunitných centier** považujeme za negatívny trend, ktorý sa odráža na kvalite a efektívite sociálnej práce najmä v nelegálnych osídleniach.

Neodmysliteľnou súčasťou krízovej intervencie je **terénna sociálna práca** vykonávaná kvalifikovanými sociálnymi pracovníkmi. Kapacity terénnych pracovníkov sú dlhodobo nepostačujúce, keď v meste a mestských častiach aktuálne pôsobí **13 terénnych pracovníkov a 12 pracovníkov v komunitných centrách**. Z toho zamestnáva

- mesto Košice 5 terénnych pracovníkov a 6 pracovníkov v komunitnom centre (z toho 3 v PSC)
- MČ Košice – Luník IX - 3 terénnych pracovníkov
- MČ Šaca – 2 terénnych pracovníkov a 3 pracovníkov v KC
- MČ Košice Džungľa – 3 terénnych pracovníkov a 3 pracovníkov v KC

Z toho dôvodu je potrebné **podporovať rozvoj sociálnej práce v teréne aj formou spolupráce s cirkevnými a mimovládnyimi organizáciami**. Pri rozširovaní terénnej práce je nevyhnutné začať uvažovať, rovnako ako v prípade ambulatných a pobytových služieb, o integrácii zdravotnej a sociálnej starostlivosti, aby tak dokázali zareagovať na komplexné potreby ľudí bez domova. Práve **vytvorenie integrovaných zdravotno-sociálnych služieb** pre ľudí v bytovej núdzi, môže byť predpokladom pre aplikovanie holistického prístupu smerujúceho k dlhodobej, komplexnej, flexibilnej a individualizovanej starostlivosti o ľudí bez domova, s cieľom ukončovať ich bezdomovectvo.

Novou sociálnou službou, ktorá sa v roku 2020 etablovala v Košiciach, je **Podpora samostatného bývania** poskytovaná rodinám s deťmi a jednotlivcom so skúsenosťou bezdomovectva, ktorí v rámci aplikácie prístupu Housing First získali štandardné nájomné bývanie v bežných mestských susedstvách a prijímajú túto sociálnu službu s cieľom dlhodobo si bývanie udržať (službu poskytuje Všetci pre rodinu, n.o.)

Situácia v meste Košice, ale aj pozícia mesta ako krajského mesta, v ktorom sa sústreďí vysoký počet osôb bez domova aj z iných okresov, si vyžaduje podporu a budovanie pobytových služieb krízovej intervencie.

S cieľom zvýšenia efektivity práce s rodinami je žiaduce nahrádzať činnosť komunitných centier a rozvíjať vykonávanie odbornej terénnej sociálnej práce mestom ale aj mestskými časťami, na území ktorých sa nachádzajú nelegálne osídlenia. V súčasnej dobe terénnu sociálnu prácu (s výnimkou MČ Luník IX) mestské časti vykonávajú iba sporadicky a nesytemovo. Súčasne s terénnu prácou je žiaduce podporovať vznik služieb nízkoprahového charakteru a centier osobnej hygieny, ktoré v meste absentujú.

Poznámka:

V tejto časti dokumentu sme podrobne neanalyzovali situáciu a potreby sociálnych služieb, ako sú napr. komunitné centrá a ostatné sociálne služby pre rómsku národnostnú menšinu pre sídlisko Luník IX. Analýza a návrh na riešenie sociálnej situácie tejto skupiny obyvateľov mesta je obsahom Konceptie komplexného riešenia situácie na Luníku IX, ktorá je samostatným dokumentom vypracovaným na základe uznesenia Vlády SR č. 579 z 2. 10. 2013.

Obsahom Konceptie komplexného riešenia situácie na Luníku IX sú návrhy na postupné zlepšenie situácie v oblasti:

- *vzdelávania,*
- *zamestnanosti,*
- *zdravia,*
- *bývania,*
- *sociálnych služieb a spolupráce,*
- *voľnočasových aktivít a prevencie vzniku sociálno-patologických javov,*
- *bezpečnosti*
- *a práce s verejnou mienkou.*

Pobytové sociálne služby pre občanov bez domova v nocľahárni, útulku, resp. v zariadení núdzového bývania mesto zabezpečuje prostredníctvom príspevkovej organizácie mesta - **Psychosociálne centrum mesta Košice** v zariadení núdzového bývania a útulku na Adlerovej ulici 4, ale aj v spolupráci s neverejnými poskytovateľmi, a to Arcidiecézna charita, Oáza - nádej pre nový život n.o. a DORKA n.o.

Tabuľka 16: Pobytové sociálne služby krízovej intervencie

Druh sociálnej služby	Kapacita	Počet klientov 2018	Počet klientov 2019	Počet klientov 2020	Počet klientov 2021
Psychosociálne centrum, zariadenie núdzového bývania Adlerova	51	121	90	94	76
Psychosociálne centrum – útulok Adlerova (ako nová služba bol útulok zaregistrovaný v roku 2015)	51	13	71	76	79
ADCH – útulok Bosákova /nocľaháreň Bosákova	32/50	130	103	111	45/96
ADCH – nocľaháreň Fialková	26	61	52	52	54
ADCH – útulok Poľná/nocľaháreň Poľná	95/20	136	28	39	191
Oáza – nádej pre nový život, útulok/nocľaháreň	50/50	187	348	261	108/281
DORKA n.o. útulok	70		123	138	106
Domov na pol ceste - Dorka	25		52	45	48

Zdroj: Vlastné spracovanie

V roku 2019 bola úhrnná kapacita pobytových sociálnych služieb poskytovaných mestom Košice prostredníctvom Psychosociálneho centra na Adlerovej 4 zvýšená o 20 miest – z 82 v roku 2018 na súčasných 102 miest. Z toho 51 je kapacita zariadenia núdzového bývania a 51 kapacita útulku.

Vo všeobecnosti platí, a skúsenosti väčších miest to potvrdzujú, že **dopyt po pobytových sociálnych službách krízovej intervencie narastá hlavne v zimných mesiacoch**, pričom potreby a požiadavky na pobytové služby niekoľkonásobne prekračujú reálne kapacity. V období letných mesiacov sa stáva, že existujúce kapacity nie sú plne využité. Z uvedeného vyplýva, že **súčasný spôsob financovania nezohľadňuje reálne potreby, keďže v prípade neobsadenia miesta po dobu 30 dní a viac je poskytovateľ povinný vrátiť MPSVaR SR poskytnutý príspevok a to bez ohľadu na fakt, že v zime je kapacita naplnená a v mnohých prípadoch aj prekročená**.

IDENTIFIKOVANÝ ZÁKLADNÝ PROBLÉM

Absencia pobytových služieb krízovej intervencie priamo v lokalitách s vysokým podielom obyvateľov rómskej národnostnej menšiny. Nepostačujúce kapacity pobytových sociálnych služieb krízovej intervencie pre rodiny s deťmi.

IDENTIFIKOVANÉ ZÁKLADNÉ POŽIADAVKY

1. zvyšovať kapacitu pobytových sociálnych služieb v útlukoch a nocľahárňach predovšetkým v zimných mesiacoch,
2. budovať nové kapacity pobytových sociálnych služieb pre rodiny s deťmi,
3. zvyšovať počet odborných pracovníkov v teréne.

C) SOCIÁLNE SLUŽBY NA PODPORU RODINY S DEŤMI

V záujme zosúladenia rodinného a pracovného života je dôležité na komunitnej úrovni venovať pozornosť možnostiam umiestňovania detí do zariadení služieb starostlivosti o deti do troch rokov veku. V súčasnej dobe má mesto Košice v zriaďovateľskej pôsobnosti len jedno zariadenie služieb starostlivosti o deti do troch rokov veku. V meste však pôsobí niekoľko súkromných zariadení, o ktorých však mesto nemá relevantné informácie, nakoľko legislatíva do roku 2016 neukladala povinnosť zariadeniam žiadať o registráciu. S účinnosťou od 1.1.2017 nastala zmena legislatívy tak, aby tieto zariadenia podliehali povinnosti požiadať o zápis do registra poskytovateľov sociálnych služieb na príslušnom VÚC.

Do budúcnosti bude potrebné venovať pozornosť rozvoju a podpore sociálnych služieb na podporu rodiny s deťmi, ktoré môžu do určitej miery nahradiť aj nedostatočné kapacity v materských školách resp. absenciu detských jasí.

3.3 Financovanie sociálnych služieb

Sociálne služby existujúce na území mesta Košice zapísané do registra poskytovateľov sociálnych služieb Košického samosprávneho kraja sú financované v súlade s § 71 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v platnom znení a to:

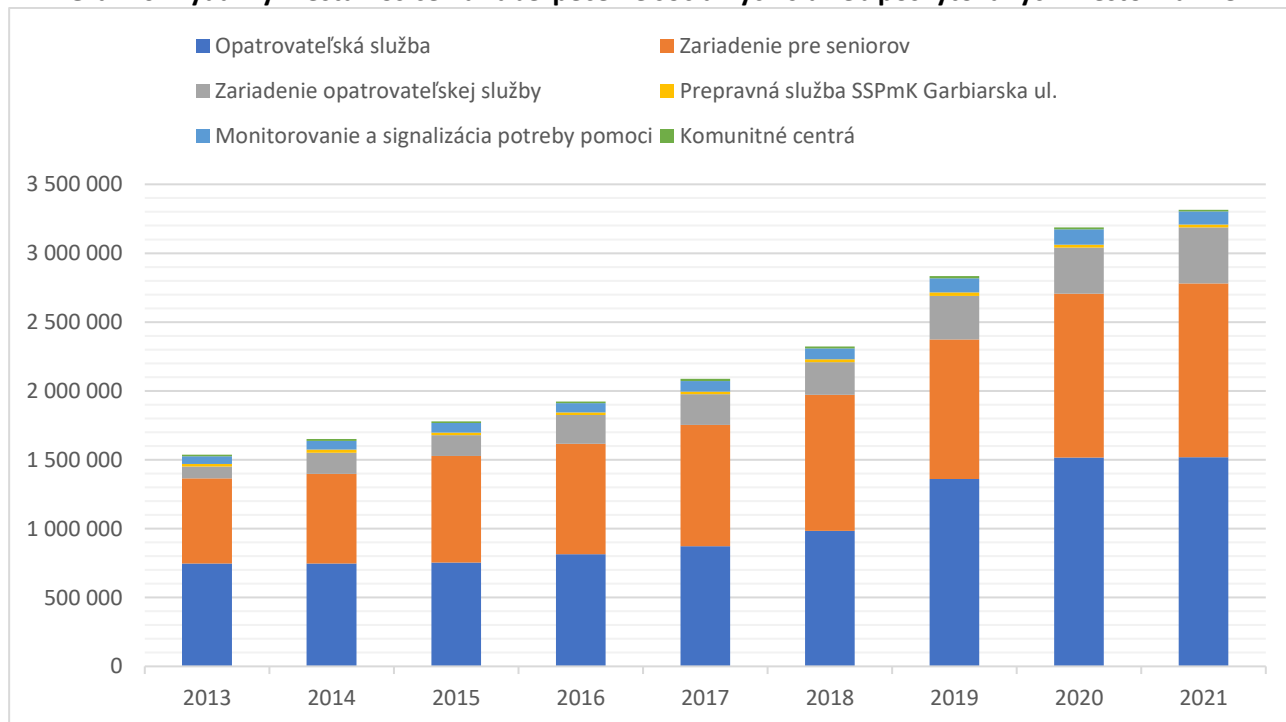
- 1. sociálne služby poskytované Mestom Košice a poverenými mestskými časťami**
 - z rozpočtu mesta Košice
 - z úhrad prijímateľov sociálnej služby za poskytované sociálne služby
 - zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MPSVaR SR podľa § 71 ods. 6 a 7
 - z iných dotácií a projektov
- 2. sociálne služby poskytované rozpočtovými organizáciami Košického samosprávneho kraja**
 - z rozpočtu Košického samosprávneho kraja
 - úhrad prijímateľov sociálnej služby za poskytované sociálne služby
 - z iných dotácií a projektov
- 3. neverejní poskytovatelia sociálnych služieb**
 - z vlastných zdrojov a príjmov
 - z úhrad prijímateľov sociálnej služby
 - zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtovej kapitoly MPSVaR SR podľa § 78a a § 78aa
 - príspevkom z rozpočtu mesta Košice
 - z iných dotácií a projektov

Tabuľka 17: Výdavky mesta Košice na zabezpečenie sociálnych služieb poskytovaných mestom a MČ

Druh sociálnej služby	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Opatrovateľská služba	746 000	747 500	753 500	815 500	873 313	984 403	1 361 000	1 516 575	1 517 775
Zariadenie pre seniorov	618 506	650 580	775 002	800 745	879 322	987 035	1 012 340	1 188 554	1 263 545
Zariadenie opatrovateľskej služby	86 519	153 676	150 386	208 161	223 617	236 448	317 360	335 223	405 802
Prepravná služba SSPmK Garbiarska ul.	17 984	21 608	19 627	18 494	19 022	20 754	24 440	20 330	21 568
Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci	56 816	64 225	69 420	68 530	75 537	80 591	103 300	113 042	95 146
Komunitné centrá	11 486	13 285	11 962	12 409	17 035	13 805	16 000	13 864	10 784

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf 10: Výdavky mesta Košice na zabezpečenie sociálnych služieb poskytovaných mestom a MČ

Zdroj: Vlastné spracovanie

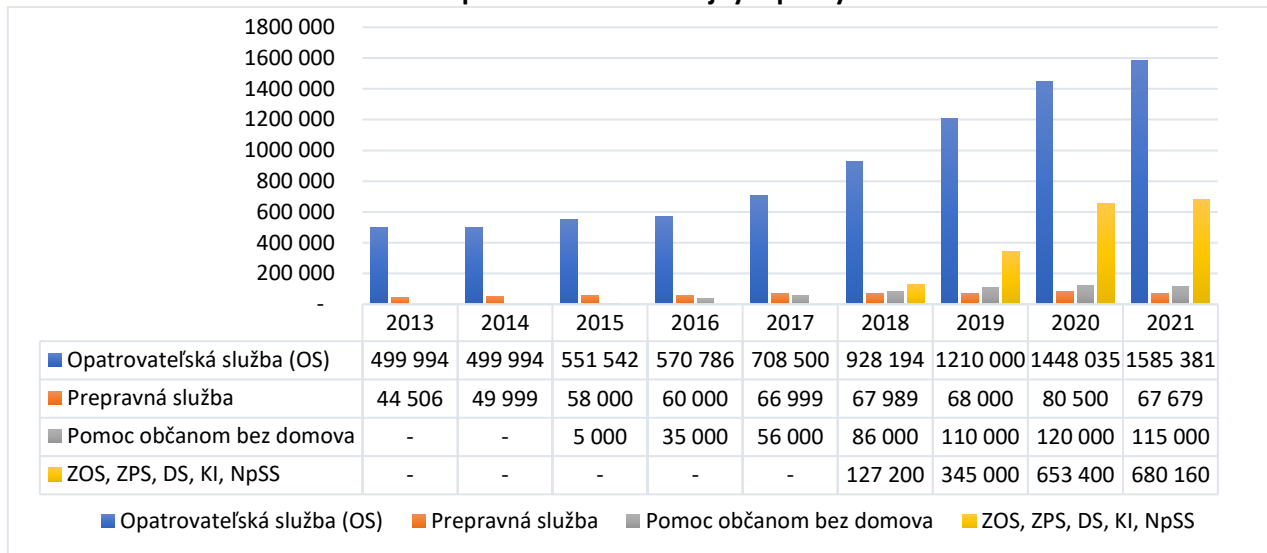
Z predchádzajúcej tabuľky 17 a grafu 10 vyplýva, že najväčší nárast výdavkov z mesta Košice bol na opatrovateľskú službu, a to v roku 2020 až o 74 % oproti roku 2017 (oproti roku 2013 je to nárast až o 103 %, t. j. o 771 tis. €). Mierny nárast výdavkov na financovanie zariadení opatrovateľskej služby v roku 2021 bol dôsledkom rekonštrukcie ZOS Laborecká.

Tabuľka 18: Príspevok mesta neverejným poskytovateľom

Druh sociálnej služby	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Opatrovateľská služba (OS)	499 994	499 994	551 542	570 786	708 500	928 194	1 210 000	1 448 035	1 585 381
Prepravná služba	44 506	49 999	58 000	60 000	66 999	67 989	68 000	80 500	67 679
Pomoc občanom bez domova	-	-	5 000	35 000	56 000	86 000	110 000	120 000	115 000
ZOS, ZPS, DS, KI, NpSS	-	-	-	-	-	127 200	345 000	653 400	680 160

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf 11: Príspevok mesta neverejným poskytovateľom

Zdroj: Vlastné spracovanie

Výrazné zvýšenie výdavkov mesta na podporu neverejných prevádzkovateľov sociálnych služieb je v dôsledku

- novely zákona o sociálnych službách, podľa ktorej od roku 2018 sú mestá a obce povinné prispievať neverejným prevádzkovateľom zariadení opatrovateľskej služby, zariadení pre seniorov a denných stacionárov,
- nárastu potreby opatrovateľskej služby,
- ale aj nárastu počtu osôb bez domova.

Finančná podpora opatrovateľskej služby poskytovanej neverejnými poskytovateľmi sa v roku 2020 zvýšila až o 104 % oproti roku 2017 (oproti roku 2013 je to nárast až o 190 %, t. j. o 948 tis. €).

Tento zvyšujúci sa trend (tabuľky 17 a 18, ale aj grafy 10 a 11) je dôsledkom

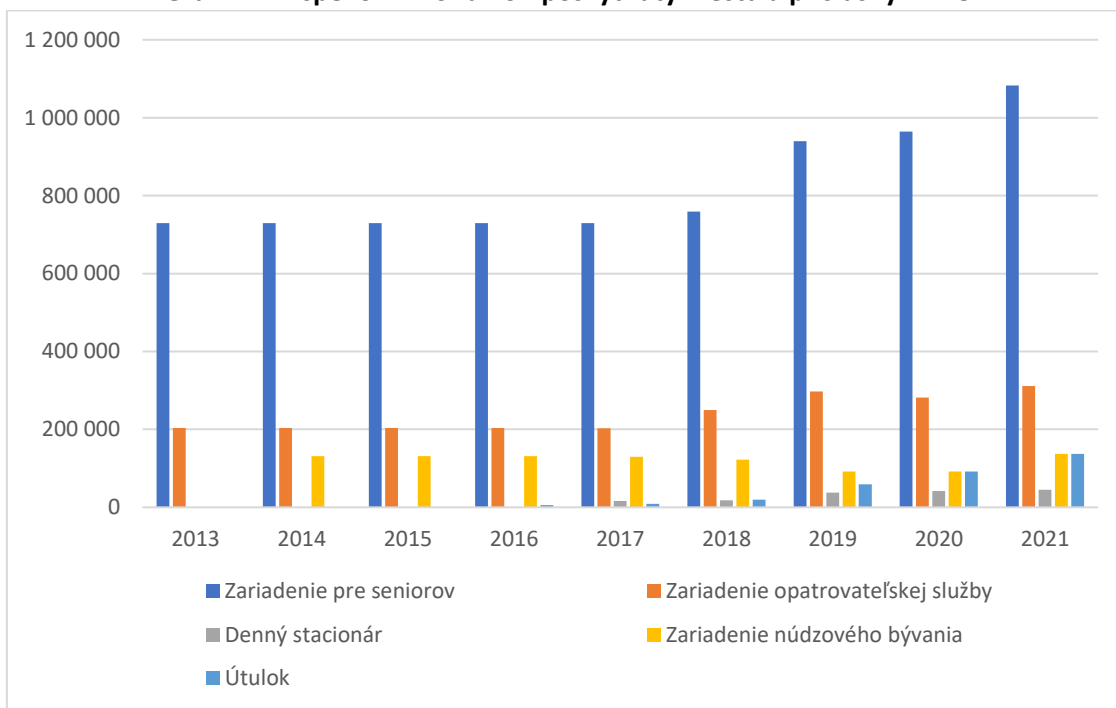
- demografického vývoja a starnúcej populácie v meste Košice (21 % seniorov na celkovom počte obyvateľov v roku 2019),
- ale aj pretrvávajúceho vyššieho záujmu o poskytovanie opatrovateľskej služby v domácom prostredí ako v pobytových zariadeniach.

Tabuľka 19: Príspevok MPSVaR SR poskytnutý mestu a príslušným MČ

Druh sociálnej služby	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Zariadenie pre seniorov	729 600	729 600	729 600	729 600	729 211	759 249	940 032	964 392	1 082 626
Zariadenie opatrovateľskej služby	203 520	203 520	203 520	203 520	202 542	250 010	296 928	281 775	311 086
Denný stacionár	0	0	0	0	16 424	18 313	37 632	41 604	45 480
Zariadenie núdzového bývania	0	131 400	131 400	131 400	129 675	122 240	91 800	91 800	137 386
Útulok	0	0	0	5 760	8 640	19 484	59 400	91 800	137 386

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf 12: Príspevok MPSVaR SR poskytnutý mestu a príslušným MČ

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka 17 a graf 10 poukazujú na skutočnosť, že finančné potreby na zabezpečenie existujúcich sociálnych služieb v meste každoročne narastajú.

Aj napriek skutočnosti, že finančný príspevok MPSVaR SR (tabuľka 19) sa v roku 2021 zvýšil (a aj v budúcich rokoch bude každoročne valorizovaný), je potrebné zdôrazniť, že **valorizácia príspevku nezodpovedá nárastu nákladov na zabezpečenie prevádzky existujúcich sociálnych služieb** (pokryva len cca 40 % prevádzkových nákladov zariadenia) a to v dôsledku nárastu minimálnej mzdy, miezd zamestnancov, cien médií a iných prevádzkových nákladov, ale najmä **v dôsledku noviel zákona o sociálnych službách, ktoré prenášajú v značnej miere zodpovednosť za financovanie sociálnych služieb zabezpečovaných neverejnými poskytovateľmi na mestá a obce.**

Výraznejšie zvýšenie príspevku MPSVaR SR je viditeľné v roku 2021 pri zariadeniach krízovej intervencie a to z dôvodu, že v predchádzajúcom období sa príspevok na tieto služby nevalorizoval.

I keď mestu Košice postupne narastajú náklady na zabezpečenie vlastných sociálnych služieb poskytovaných mestom, resp. mestskými časťami, v hodnotenom období (2013 – 2021) **mesto našlo vo vlastnom rozpočte finančné zdroje na zvýšenie príspevku aj pre neverejných poskytovateľov sociálnych služieb o sumu 1 904 tis. €, čo je 450 %-ný nárast (tabuľka 18).**

Tabuľka 20: Príspevok mesta na stravovanie dôchodcov

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
54 517 €	61 727 €	49 912 €	53 272 €	51 116 €	64 063 €	150 000 €	165 680 €	175 597 €

Zdroj: Vlastné spracovanie

Výrazné zvýšenie finančných prostriedkov určených na stravovanie dôchodcov v roku 2019 (tabuľka 19), ale aj počtu stravníkov (tabuľka 7) je z dôvodu

- úpravy výšky finančného príspevku mesta z 0,66 €, resp. 0,83 €/obed na 1 €
- posunu hranice dôchodku zo 400 € na 415 € pre priznanie finančného príspevku.

Príspevok mesta na stravovanie dôchodcov v roku 2020 zahŕňal:

- finančný príspevok na stravovanie dôchodcov v mestských častiach, pričom z dôvodu pandémie COVID-19 sa v priebehu roka hranica dôchodku pre priznanie finančného príspevku 1 €/obed niekoľkokrát posúvala zo 415 € na 450 €,
- finančný príspevok na stravovanie dôchodcov v Zariadení pre seniorov, Garbiarska 4, Košice s finančným príspevkom 0,75 €/obed pre hranicu dôchodku do 450 €,
- a finančný príspevok na stravovanie dôchodcov v MČ, donáška obedov, nákup a donáška potravín a liekov pre seniorov v čase vyhlásenia núdzového stavu v SR v súvislosti s pandemiou COVID-19.

Finančný príspevok na stravovanie dôchodcov sa v roku 2021 poskytol priemerne mesačne pre 600 dôchodcov v mestských častiach a 67 dôchodcov v SSPmK ako kompenzácia zvýšených úhrad za pobyt v ZpS Garbiarska. Prekročenie vzniklo posunom hranice dôchodku od 01.01.2021 zo 450 € na 475 € pre priznanie finančného príspevku 1,20 €/obed, čím si tento príspevok uplatnil vyšší počet dôchodcov z jednotlivých MČ. Celkom bol uhradený finančný príspevok na stravovanie dôchodcov za rok 2021 vo výške 175 597 €.

Týmto spôsobom mesto Košice zabezpečilo dostupnosť kvalitnej stravy pre vyšší počet seniorov v meste Košice. Zároveň zabezpečilo zníženie mobility najviac ohrozenej skupiny obyvateľov v čase pandémie. Aj keď tento príspevok je dobrovoľná a nenáročná sociálna pomoc mesta Košice, v programovom rozpočte má mesto vždy na to vyčlenené dostatočné finančné zdroje.

Tabuľka 21: Príjmy mesta Košice a poverených mestských častí z úhrad za poskytované sociálne služby

Druh sociálnej služby	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Opatrovateľská služba	152 432	164 372	168 165	171 683	180 720	183 157	186 400	247 945	255 886
Prepravná služba	2 198	2 146	2 117	1 546	1 517	1 203	1 500	2 153	1 892
Zariadenie pre seniorov	492 774	503 480	509 324	503 335	505 636	509 694	528 500	578 151	553 809
Zariadenie opatrovateľskej služby	219 396	219 241	218 313	228 321	225 087	223 699	222 600	175 351	165 107
Denný stacionár	0	0	0	0	1 435	5 877	6 200	4 466	3 729
Zariadenie núdzového bývania	0	18 142	20 003	21 150	22 847	18 858	16 500	17 137	16 723
Útulok	0	0	0	1 325	2 156	4 075	9 700	20 766	19 850
Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci	1 959	1 488	1 610	1 440	852	756	900	402	612

Zdroj: Vlastné spracovanie

Príjmy mesta Košice z úhrad od prijímateľov sociálnej služby za poskytované sociálne služby rastú veľmi pozvoľne, čo je spôsobené tým, že VZN mesta Košice o úhradách za sociálne služby nebolo upravované od roku 2012. V mesiaci september 2019 bola schválená úprava úhrad za poskytované sociálne služby s účinnosťou od 1.1.2020.

V roku 2020 sa príjmy mesta Košice z úhrad od prijímateľov sociálnej služby za poskytované sociálne služby zvýšili z dôvodu platnosti nového VZN č. 212 o poskytovaní sociálnych služieb v pôsobnosti územnej samospráva mesta Košice a určovaní úhrad za ich poskytovanie s účinnosťou od 1.1.2020. Uvedené príjmy z úhrad boli čiastočne znížené z dôvodu pandémie COVID-19 kedy boli sociálne služby zo strany prijímateľov prerušené resp. úplne pozastavené, a to v terénnej OS ale aj v pobytových zariadeniach SS. V zariadeniach opatrovateľskej služby pokles príjmov z úhrad za poskytované sociálne služby súvisí so znížením kapacity ZOS Mlynárska 1 o 3 miesta a s rekonštrukciou ZOS Južná trieda 23 v priebehu 2. polroka 2020. Podobný trend mierneho zníženia príjmov z úhrad za poskytnuté služby bol pokračoval aj v roku 2021 ako následok poklesu záujmu o pobytové sociálne služby v dôsledku pandémie COVID-19.

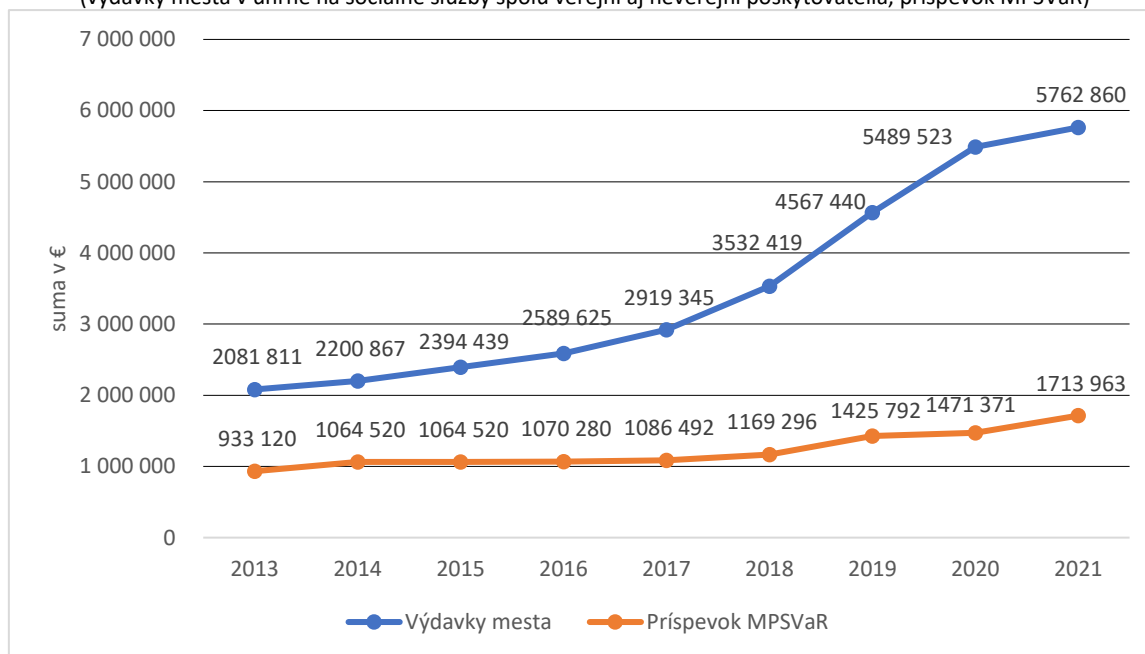
Tabuľka 22: Vývoj financovania sociálnych služieb a sociálnej pomoci (výdavky mesta v úhrne na sociálne služby a sociálnu pomoc spolu verejní a neverejní poskytovatelia, príspevok MPSVaR)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Výdavky mesta	2 081 811	2 200 867	2 394 439	2 589 625	2 919 345	3 532 419	4 567 440	5 489 523	5 762 860
Príspevok MPSVaR	933 120	1 064 520	1 064 520	1 070 280	1 086 492	1 169 296	1 425 792	1 471 371	1 713 963

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf 13: Vývoj financovania sociálnych služieb

(výdavky mesta v úhrne na sociálne služby spolu verejní aj neverejní poskytovatelia, príspevok MPSVaR)

Zdroj: Vlastné spracovanie

Vyššie uvedená tabuľka a graf poukazujú na skutočnosť, že vývoj financovania celého spektra aktivít v oblasti sociálnych služieb má rastúcu tendenciu, pričom podpora štátu na sociálne služby rastie pomalšie ako výdavky mesta. Kým od roku 2013 do roku 2021 výdavky mesta na sociálnu pomoc vzrástli o 3 681 049 €, čo je viac ako 277 %, tak príspevok MPSVaR narástol iba o 780 843 €, čo je menej ako 54 %.

Tento trend je ešte výraznejší ak porovnávame všetky bežné výdavky mesta – oblasť sociálnych vecí a bývania v úhrne.

V prípade zachovania tohto trendu existuje reálne riziko, že

- rozvoj aktivít zameraných na pomoc a podporu bude v meste stagnovať, prípadne niektoré aktivity budú zanikať
- a súčasne malé obce nedokážu vytvoriť vlastné zdroje vôbec.

3.4 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - v meste Košice je relatívne stabilizovaná situácia v oblasti opatrovateľskej služby - vytvorené podmienky pre včasnú intervenciu - spolupráca mesta Košice so širokým spektrom poskytovateľov sociálnych služieb pri zabezpečovaní činností sociálnoprávnej ochrany - ochota (priorita) odborných inštitúcií riešiť problémy v oblasti sociálnych vecí - existencia odborných kapacít priamo na území mesta pre oblasť sociálnych služieb (VŠ, poradenské inštitúcie a pod.) - flexibilita a kreativita odborných pracovníkov - vzdelanostná úroveň, odbornosť a ochota ďalej sa vzdelávať 	<ul style="list-style-type: none"> - problematické zabezpečovanie sociálnych služieb malými obcami znižuje ponuku kapacít sociálnych služieb v meste - stagnácia, resp. pomalý nárast kapacít pobytových sociálnych služieb - absencia služieb krízovej intervencie - uprednostňovanie pobytových služieb pred terénnymi a ambulantnými službami - riešenie bývania mladých rodín formou zabezpečenia pobytovej služby seniorom - absencia ucelenej koncepcie sociálneho bývania - vznik a rozširovanie nelegálnych osídlení - nedostatočná podpora terénnej sociálnej práce vykonávanej mestskými časťami a nedostatočné využívanie jej dostupných zdrojov
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - posilňujú sa trendy deinštitucionalizácie sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a kurately - zvyšovanie kvality a efektivity terénnych a ambulantných sociálnych služieb ako aj služieb typu monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, stravovanie dôchodcov a pod. - modernizácia a skvalitňovanie existujúcich pobytových sociálnych služieb ale aj služieb terénnych a ambulantných - rastúci trend podpory vzniku nových kapacít v pobytových zariadeniach sociálnych služieb a zariadeniach na výkon SPO rodinného typu - rozvoj sociálno-zdravotnej starostlivosti - financovanie sociálnych služieb z externých zdrojov - vstup mimovládnych inštitúcií do oblasti sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany 	<ul style="list-style-type: none"> - nepriaznivá demografická prognóza - rýchly nárast počtu obyvateľov v poproduktívnom veku - nedostatočné kapacity pobytových sociálnych služieb - anonymita v meste a zvýšené riziko neskorého odhalenia problémov - nedôvera ohrozených skupín voči inštitúciám - zvýšený počet klientov s nízkymi príjmami a bez rodinných väzieb - predlžovanie súdnych konaní (rozvody, zverenie maloletých do starostlivosti a pod.) - nedostatok pracovných príležitostí v meste dôsledkom čoho sa zvyšuje počet rozdelených rodín - nedostupnosť samostatného bývania pre mladé rodiny (finančná, dopyt prevyšuje ponuku a pod.) - asanácia bytových domov na Luníku IX - negatívny vplyv médií

Zhrnutie zistení analýzy:

Analýza poukazuje na nasledovné skutočnosti:

- existujúca prognóza vývoja demografickej štruktúry obyvateľov v meste, ako aj zmeny v štruktúre poberateľov dôchodkov naznačujú, že sa **najrýchlejšie zvyšuje počet obyvateľov v poproduktívnom veku,**
- **zvyšovanie priemerného veku obyvateľov mesta** upozorňuje na fakt zvyšovania počtu obyvateľov vo veku 65+, teda skupiny, v ktorej je najvyšší počet osôb odkázaných na poskytovanie niektorej zo sociálnych služieb,
- prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2025 naznačuje, že v časovom horizonte 5 a viac rokov budú nie len kapacity pobytových sociálnych služieb, ale aj možnosti terénnej opatrovateľskej služby nepostačujúce,
- pre mesto je charakteristický **rozpor medzi demografickým vývojom** mesta ako celku a demografickým vývojom na Luníku IX a v iných lokalitách s vysokým počtom rodín rómskej národnostnej menšiny, v ktorých je priemerný vek obyvateľov, ako aj index starnutia podstatne nižší. Tento fakt **podporuje potrebu rozvíjať adresné komunitné sociálne služby,**
- pobytové sociálne služby určené pre seniorov a osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, s výnimkou zariadení opatrovateľskej služby sú poskytované v zariadeniach s vysokou kapacitou (aj viac ako 100), čo nezodpovedá súčasným požiadavkám a trendom,
- v meste **absentujú pobytové sociálne služby rodinného typu,** dostupné sociálne služby priamo v komunitách, podporné sociálne služby napr. požičiavanie pomôcok, práčovne a pod.,
- najvyužívanejšou sociálnou službou je opatrovateľská služba, po ktorej sa dopyt každoročne zvyšuje,
- kapacity v útulkoch a nocľahárňach sú nepostačujúce,
- **nedostatok zariadení starostlivosti o deti do troch rokov** veku, absencia akýchkoľvek služieb na podporu zosúladenia rodinného prostredia a pracovného zaradenia,
- výdavky mesta Košice na zabezpečenie sociálnych služieb síce každoročne narastajú, ale súčasne **narastá aj dopyt po sociálnych službách.**

Vo všeobecnosti je možné konštatovať **pomalý nárast a pomerne nízku rozvinutosť adresných komunitných sociálnych služieb** pre všetky skupiny odkázané na ich poskytovanie.

Pre ilustráciu uvádzame v ďalšom texte tzv. strom príčin a možných dopadov pomalého nárastu a nízkej rozvinutosti komunitných sociálnych služieb.

Do budúca je preto potrebné zamerať pozornosť predovšetkým

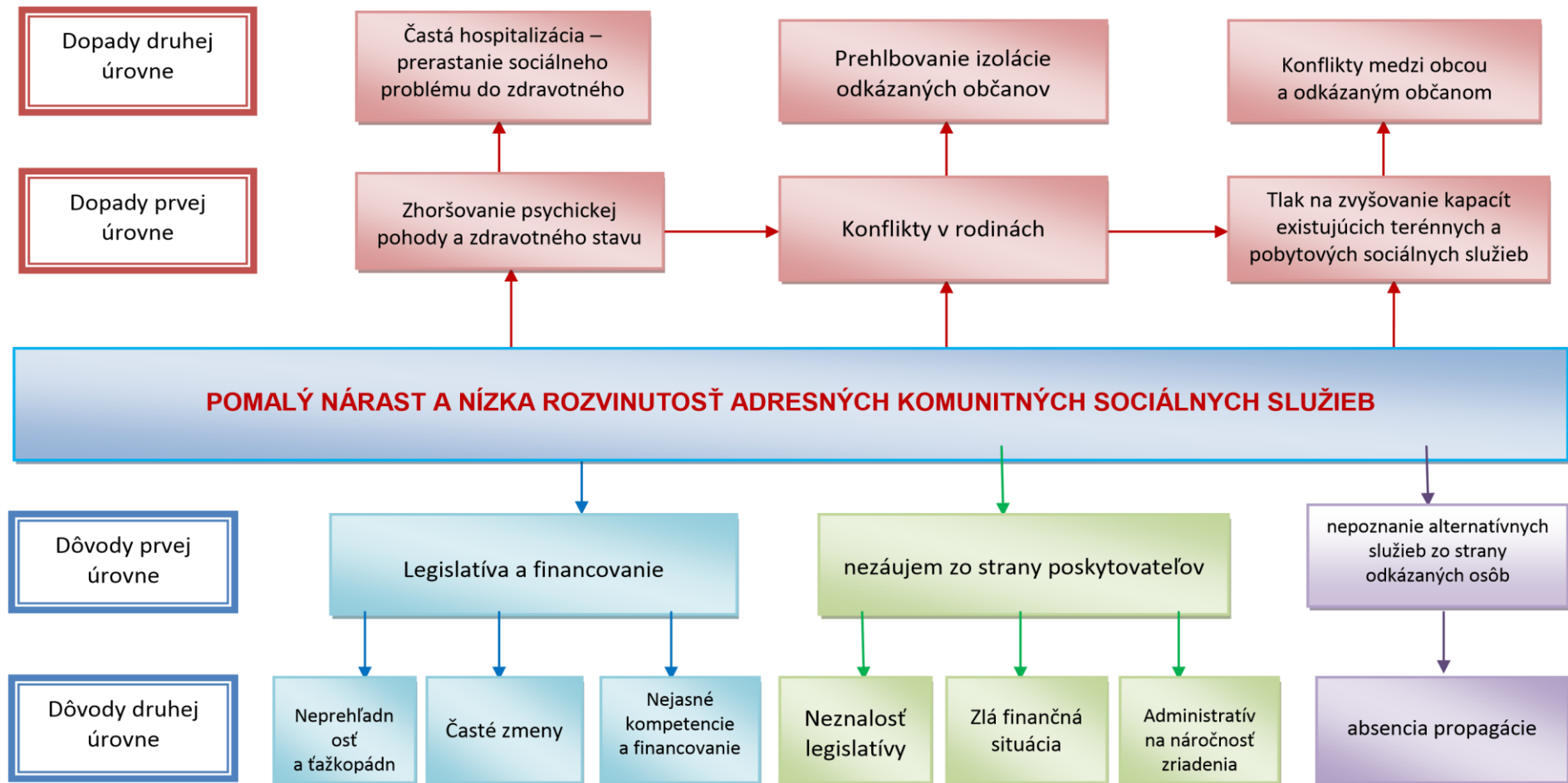
- **na rozvoj sociálnych služieb pre seniorov,**
- **služieb na podporu rodiny s deťmi,**
- **ako aj služieb krízovej intervencie** hlavne v lokalitách s vysokým počtom obyvateľov ohrozených chudobou a priamo v nelegálnych osídleniach,

pričom predmetom nášho záujmu by malo byť v súlade s identifikovanými požiadavkami hlavne:

- **zvyšovanie kapacít, kvality a efektivity terénnych a ambulantných sociálnych služieb na komunitnej úrovni** akými sú opatrovateľská služba, prepravná služba, sociálne služby poskytované v dennom stacionári, monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, stravovanie dôchodcov, práčovne, komunitné centrá, denné centrá ale aj útulkov a nocľahární,

- **modernizácia existujúcich a podpora vzniku nových kapacít pobytových sociálnych služieb v nízkokapacitných zariadeniach rodinného typu,**
- **podpora, rozvoj a rozširovanie služieb a zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku.**

STROM PRÍČIN A DOPADOV

4 Strategická časť

4.1 Všeobecné východiská pre definovanie cieľov a opatrení

Komunitný plán sociálnych služieb nadväzuje na programovú časť PHRSR mesta Košice v oblasti sociálnych služieb a zároveň berie do úvahy nové skutočnosti, trendy, problémy a výzvy.

Rozvoj sociálnych služieb pre seniorov, dlhodobo chorých a zdravotne postihnutých občanov je plánovaný v súlade s európskym i národným trendom postaveným na princípe **humanizácie a deinštitucionalizácie zariadení** a preferenciou poskytovania sociálnych služieb **v domácom prostredí** klienta.

S ohľadom na demografické špecifiká vzniká potreba rozvíjať a vytvárať nové sociálne služby, vrátane pobytových sociálnych služieb rodinného typu, zamerané na potreby obyvateľov menších územných lokalít – **komunitné sociálne služby**. To si vyžaduje neustále inovovanie, rozširovanie a skvalitňovanie ponuky sociálnych a podporných služieb a zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti. Demografické prognózy upozorňujú nielen na absolútny a relatívny nárast starších osôb v populácii, ale aj na každoročne narastajúci počet klientov so špecifickými diagnózami, ktorí potrebujú osobitný prístup a špecializované sociálne služby.

Významným prvkom, vedúcim k skvalitňovaniu života mnohých cieľových skupín odkázaných na sociálne služby a k ich lepšej integrácii do spoločnosti, je tiež zohľadnenie princípov debarierizácie verejných priestranstiev a objektov.

Obsahovým základom komunitného plánu je pomoc tým, ktorí to najviac potrebujú. Okrem objektívne znevýhodnených cieľových skupín (z dôvodu veku, zdravotného stavu alebo ťažkého zdravotného postihnutia), sa ako ďalšie dôležité ukazujú sociálne odkázaní obyvatelia mesta, ktorí sa narodili a vyrástli v prostredí medzigeneračne reprodukovanej chudoby a obyvatelia (rodiny) s nízkym príjmom. Diferencovať medzi týmito skupinami sa ukazuje ako veľmi žiaduce, nakoľko rozdielna východisková situácia, ako aj očakávané dopady, vyžadujú iný typ aktivít a opatrení. Kým pomoc pre sociálne odkázaných a osoby z prostredia medzigeneračne reprodukovanej chudoby je ponímaná ako ponuka komplexných služieb určená na sociálnu inklúziu a zlepšenie základných životných podmienok, opatrenia pre nízkopríjmovú cieľovú skupinu sú zamerané na jednotlivcov a mladé rodiny, ktoré majú vôľu a záujem vstupovať a zotrvať na trhu práce. Z hľadiska rozvoja mesta je „štartovacia“ pomoc tejto cieľovej skupine mimoriadne dôležitá, najmä s ohľadom na elimináciu migrácie, podporu rodiny, či príspevku k zamedzeniu prepadu do skupiny sociálne odkázaných občanov. Súčasne sa ukazuje, že je dôležité venovať sa aj službám sociálnej prevencie a poradenstva pre všetky cieľové skupiny.

4.2 Analytické východiská pre definovanie cieľov a opatrení

Víziou mesta Košice je pomoc všetkým, ktorí pomoc potrebujú, podpora seniorov, zdravotne a sociálne odkázaných jednotlivcov a rodiny. Preto je prioritou mesta poskytovať dostupné a kvalitné sociálne a zdravotné služby uspokojujúce zvýšený dopyt, ako dôsledok starnutia obyvateľstva a predlžovania ľudského života.

Obsahom strategickej časti dokumentu je definovanie cieľov a návrh opatrení na ich dosiahnutie, vrátane obsahového zamerania možných aktivít vedúcich k dosiahnutiu stanovenej vízie s nadväznosťou na predchádzajúce prijaté dokumenty. **Zámerom definovania cieľov je riešiť základný všeobecný problém**, ktorý vyplynul z vypracovanej analýzy a ktorý bol definovaný v analytickej časti tohto dokumentu. Je to:

POMALÝ NÁRAST A NÍZKA ROZVINUTOSŤ ADRESNÝCH KOMUNITNÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB pre všetky cieľové skupiny.

Stanovené ciele sú rozdelené do troch základných kategórií a priamo nadväzujú na analytickú časť dokumentu, kde sú analyzované jednotlivé cieľové skupiny a sociálne služby určené týmito cieľovými skupinám. Týmto základnými cieľmi sú:

A) stabilizovať a zvyšovať kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb pre osoby odkázané na pomoc inej osoby z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, osoby ŤZP, seniorov, ad'.

Napriek dočasnému nižšiemu záujmu o niektoré pobytové služby je potrebné investovať do existujúcich pobytových zariadení tak, aby vedeli lepšie zabezpečiť epidemiologické podmienky v prípade vzniknutých krízových situácií v súvislosti s pandémiou, alebo inou epidémiou. V dôsledku starnutia obyvateľstva mestskej oblasti Košíc, ale tiež v dôsledku pandémie COVID-19, stúpa záujem o terénne sociálne služby, najmä opatrovateľskú službu.

Trendom v sociálnych službách a teda aj úlohou mesta je vytvárať podmienky na to, aby fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby mohla zotrvať v prirodzenom domácom prostredí a to aj s využitím iných, menej preferovaných sociálnych služieb (napr. služby monitorovanie a signalizácia potreby pomoci)

Technologický pokrok súčasnosti prináša nové technologické „smart“ riešenia aj v oblasti poskytovania sociálnych služieb. Zabezpečenie a využívanie týchto smart riešení zvyšuje kvalitu poskytovaných sociálnych služieb a tým aj kvalitu života v rámci fyzických a zdravotných možností odkázanej osoby.

Výdavky mesta na sociálne služby za posledné roky sa výrazne zvyšujú, preto je potrebné riešiť aj na národnej úrovni finančné zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb.

B) zlepšiť socioekonomické podmienky znevýhodnených a zraniteľných skupín obyvateľov (ľudia bez domova, mladí ľudia z rizikového prostredia, ľudia žijúci v prostredí MRK, ľudia v bytovej núdzi, seniori, mládež a deti, migranti ap.)

Na území mesta Košice žije veľká skupina rodín a osôb, ktoré sa ocitli v sociálnej núdzi. Neriešená, prípadne málo efektívne riešená situácia rodín, hlavne však nedostupnosť bývania

spojená s prekážkami na trhu s bývaním sú hlavnými príčinami vzniku a rozširovania nelegálnych osídlení a iných najmä rómskych sústreďení. Tento stav je dlhodobou neudržateľnou, ohrozuje život a zdravie detí, ako aj dospelých. Vyžaduje si koordinovanú spoluprácu mesta Košice, Úradu práce sociálnych vecí a rodiny, ale aj iných subjektov poskytujúcich pomoc a poradenstvo zraniteľným skupinám.

C) realizovať systematickú prevenciu zdravia a včasnú intervenciu predchádzania vzniku krízových situácií u jednotlivcov a v rodinách

Sociálne determinanty zdravia, teda správanie sa obyvateľov, socio-ekonomické faktory a vplyvy životného prostredia majú osobitný význam v rámci riešenia prevencie predchádzania vzniku krízových situácií u jednotlivcov a v rodinách. Preto je nutné venovať sa aj týmto sociálnym determinantom zdravia a zamerať sa na podporu prevencie v širšom aj užšom zmysle. Aj medzinárodné inštitúcie odporúčajú zvýšiť pozornosť a objem finančných prostriedkov na podporu prevencie. Prevencia je veľmi efektívny, účinný a ešte stále málo využívaný nástroj, ktorý chráni jednotlivcov a rodiny pred vznikom krízovej sociálnej situácie v rodinách a vylúčených komunitách.

Súčasne platí, že definované ciele a navrhované opatrenia korešpondujú s prioritami mesta Košice v oblasti sociálnych služieb tak, ako sú uvedené vo všeobecnej časti tohto dokumentu:

- zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami a požiadavkami komunity,
- podporiť prechod prijímateľov sociálnych služieb z inštitucionálnej starostlivosti na komunitnú starostlivosť,
- podporiť rozvoj komplexných sociálnych služieb dostupných pre osoby zotrvávajúce v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- zvyšovať kvalitu poskytovaných sociálnych služieb.

4.3 Ciele a opatrenia

A) STABILIZOVAŤ A ZVYŠOVAŤ KVALITU A DOSTUPNOSŤ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB PRE OSOBY ODKÁZANÉ NA POMOC INEJ OSOBY Z DÔVODU NEPRIAZNIVÉHO ZDRAVOTNÉHO STAVU, OSOBY ŤZP, SENIOROV, AĎ.

Stabilizovať a zvyšovať kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb pre osoby odkázané na pomoc inej osoby z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, osoby ŤZP, seniorov, aĎ.			
Aktivity zamerané na:	Indikátory – hodnotiace kritériá:	Možné zdroje financovania:	Realizácia:
skvalitnenie infraštruktúry existujúcich zariadení mesta poskytujúcich sociálne služby a budovanie nových kapacít pobytových a ambulantných sociálnych služieb najmä v zariadeniach rodinného typu	<ul style="list-style-type: none"> - počet novovybudovaných bezbariérových prvkov - dotazníky spokojnosti klientov s kvalitou poskytovaných služieb (hodnotenie raz za pol roka) 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpočet mesta - zdroje z Plánu obnovy - dotácie MPSVaR SR 	2022 - 2030
podpora integrovaných zdravotno-sociálnych služieb v mestskej oblasti Košíc	<ul style="list-style-type: none"> - počet odkázaných osôb, ktorým sa poskytujú zdravotno-sociálne služby - počet novovytvorených miest - počet zariadení poskytujúcich zdravotno-sociálne služby/miest paliatívnej starostlivosti 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpočet mesta - dotácie MPSVaR SR a fondy EÚ 	2022 - 2030
podpora rozvoja terénnych sociálnych služieb najmä opatrovateľskej služby	<ul style="list-style-type: none"> - počet odkázaných osôb, ktorým sa poskytuje opatrovateľská služba - pomer počtu klientov na jednu opatrovateľku 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpočet mesta a MČ - dotácie MPSVaR SR a fondy EÚ 	2022 - 2030
zabezpečenie dostatku finančných zdrojov na stúpajúce náklady mesta na sociálne služby	<ul style="list-style-type: none"> - počet podporovaných poskytovateľov sociálnych služieb 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpočet mesta 	2021 - 2023
modernizácia poskytovania pobytových sociálnych služieb využitím smart technologických riešení a podpora ďalších sociálnych služieb (prepravná služba, služby s použitím IKT)	<ul style="list-style-type: none"> - počet projektov využitia smart technológií - miera spokojnosti užívateľov zavedených smart technológií - dotazník spokojnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpočet mesta a MČ - dotácie z MPSVaR - zdroje z projektov 	2022 - 2030
podpora budovania kompetencií a vzdelávania odborných pracovníkov poskytujúcich sociálne služby	<ul style="list-style-type: none"> - pomer vysokoškolsky vzdelaných odborných pracovníkov k celkovému počtu zamestnancov - počet zamestnancov, ktorí absolvovali odbornú prípravu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpočet mesta - zdroje zo vzdelávacích projektov 	

B) ZLEPŠIŤ SOCIOEKONOMICKÉ PODMIENKY ZNEVÝHODNENÝCH A ZRANITEĽNÝCH SKUPÍN OBYVATEĽOV

Zlepšiť socioekonomické podmienky znevýhodnených a zraniteľných skupín obyvateľov (ľudia bez domova, mladí ľudia z rizikového prostredia, ľudia žijúci v prostredí MRK, ľudia v bytovej núdzi, seniori, mládež a deti, migranti ap.)			
Aktivity zamerané na:	Indikátory – hodnotiace kritériá:	Možné zdroje financovania:	Realizácia:
podpora činnosti komunitných centier a znižovanie počtu nelegálnych osídlení	<ul style="list-style-type: none"> - počet novovytvorených komunitných centier - počet prijímateľov sociálnej služby v komunitnom centre - počet zrušených nelegálnych osídlení 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpočet mesta a MČ - zdroje neverejných poskytovateľov sociálnych služieb - dotácie MPSVaR SR a projektov EÚ - dary, granty 	2022 - 2030
podpora poskytovania pobytových služieb krízovej intervencie	<ul style="list-style-type: none"> - počet novovytvorených kapacít pobytových služieb krízovej intervencie - počet prijímateľov sociálnej služby 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpočet mesta - dotácie MPSVaR 	2022 - 2030
podpora sociálneho podnikania a sociálnych inovácií	<ul style="list-style-type: none"> - počet založených sociálnych podnikov - adaptabilita na pracovnom trhu 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpočet mesta - dotácie MPSVaR - zdroje z ÚPSVaR 	2022 - 2030
podpora aktívneho starnutia obyvateľov mestskej oblasti Košíc	<ul style="list-style-type: none"> - počet aktivít pre seniorov 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpočet mesta - zdroje z projektov 	2022 - 2030

C) REALIZOVAŤ SYSTEMATICKÚ PREVENCIU ZDRAVIA A VČASNÚ INTERVENCIU PREDCHÁDZANIA VZNIKU KRÍZOVÝCH SITUÁCIÍ U JEDNOTLIVCOV A V RODINÁCH

Realizovať systematickú prevenciu zdravia a včasnú intervenciu predchádzania vzniku krízových situácií u jednotlivcov a v rodinách			
Aktivity zamerané na:	Indikátory – hodnotiace kritériá:	Možné zdroje financovania:	Realizácia:
podpora predchádzania krízových situácií rodín a jednotlivcov a tvorba a realizácia rodinnej politiky mestskej oblasti Košíc	<ul style="list-style-type: none"> - počet propagačných materiálov (letáky, brožúry) - počet poradenských hodín - počet sanovaných rodín 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpočet mesta - dotácie MPSVaR SR - iné zdroje 	2022 - 2030
systematický zber údajov a monitorovanie sociálneho a zdravotného stavu obyvateľov mestskej oblasti Košice	<ul style="list-style-type: none"> - analýza údajov - výsledky analýzy 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpočet mesta 	2022 - 2030
zlepšenie komunikácie s verejnosťou v sociálnej oblasti odkázaných a zraniteľných skupín obyvateľstva	<ul style="list-style-type: none"> - vznik komunikačnej platformy 	<ul style="list-style-type: none"> - bez nároku na zvýšenie rozpočtu 	priebežne

5 Realizačná časť

5.1 Základné východiská pre realizáciu

Úspešná realizácia Komunitného plánu je založená na akceptovaní a naplnení **predpokladov** na všetkých úrovniach samosprávy mesta a na **princípoch dobrého spravovania**.

Hlavné predpoklady:

1. Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb je rozvojový **usmerňujúci dokument pre všetky subjekty pôsobiace v oblasti sociálnych služieb** existujúce, či majúce aktivity na území mesta.
2. Komunitný plán je **základným dokumentom pre rozvoj v oblasti sociálnych služieb celého územia mesta**. Je východiskom pre plánovanie rozvoja sociálnych služieb mestských častí, poskytovateľov sociálnych služieb zriadených mestom Košice ale tiež aj neverejných poskytovateľov sociálnych služieb.
3. **PRM a Komunitný plán sociálnych služieb mesta Košice musia byť vo vzájomnom súlade**. Aktualizácia jedného, je podnetom pre aktualizáciu druhého.
4. Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu Komunitného plánu rozvoja sociálnych služieb **sú zodpovedné orgány samosprávy mesta**.
5. Komunitný plán sociálnych služieb je rozvojový dokument, ktorého aktivity **mesto Košice priamo realizuje, alebo vytvára a podporuje vytvorenie podmienok na ich realizáciu ako partner** iných subjektov poskytujúcich sociálne služby.

Princípy dobrého spravovania a realizácie Komunitného plánu sociálnych služieb:

- **Participácia** – zabezpečenie účasti v procese celej realizácie komunitného plánu tých subjektov, ktorých je nevyhnutné zainteresovať a umožnenie účasti tých, ktorí majú záujem byť zainteresovaní.
- **Transparentnosť** – rozhodovanie v ktorejkoľvek činnosti pri realizácii komunitného plánu je prístupné všetkým, ktorých sa to dotýka.
- **Verejná zodpovednosť** – prijatie zodpovednosti za svoje rozhodnutia, dodržiavanie zvolených kritérií, dodržiavanie práva a štandardných administratívnych postupov.
- **Efektívnosť** - realizácia jednotlivých aktivít komunitného plánu tak, aby kombinácia parametrov ako je kvalita, cena a potrebný čas na realizáciu boli optimalizované

Podmienkou realizácie všetkých aktivít a opatrení na dosiahnutia stanovených cieľov je efektívna **vzájomná spolupráca poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta Košice a to bez rozdielu či ide o verejný alebo neverejný subjekt**. Z toho dôvodu Komunitný plán sociálnych služieb otvára možnosti pre účasť každého z pomáhajúcich subjektov na jeho realizácii, hodnotení plnenia a aktualizácii.

5.2 Prehľad projektových zámerov pre roky 2022 – 2030

Zverejnenie projektového zámeru v prehľade nie je podmienkou na získanie nenávratných finančných prostriedkov z fondov EÚ. Podmienkou pre niektoré operačné programy (napr. IROP) môže byť súlad projektového zámeru (projektu) s niektorým z cieľov Komunitného plánu sociálnych služieb. Z toho dôvodu je **prehľad projektových zámerov orientačný a nevylučuje možnosť podania žiadosti o priznanie nenávratného finančného príspevku na realizáciu zámeru, ktorý nie je uvedený v prehľade.**

Cieľ 1 Stabilizovať a zvyšovať kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb pre osoby odkázané na pomoc inej osoby z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, osoby ŤZP, seniorov, ad'.

Projektové zábery k Cieľu C 1.1

Skvalitnenie infraštruktúry existujúcich zariadení mesta poskytujúcich sociálne služby a budovanie nových kapacít pobytových a ambulantných sociálnych služieb najmä v zariadeniach rodinného typu

Názov projektového zámeru	Gestor/partneri	Financovanie
rekonštruovať objekty organizácií SSPmK a PSC s cieľom zvýšenia bezbariérovosti, zvýšenia bezpečnosti klientov, zvýšenia kvality poskytovaných služieb a lepšej pripravenosti/odolnosti v čase epidémie/pandémie	- MMK - PSC - SSPmK	- rozpočet mesta - Plán obnovy - ŠR
podporiť projekty budovania zariadení rodinného typu, poskytujúcich sociálne služby	- MMK - neverejní poskytovatelia	
pripraviť projektový zámer vytvorenia ZOS/ZpS v nehnuteľnosti na Gerlachovskej ulici s cieľom dosiahnutia vyššej efektívnosti činnosti nízko kapacitných ZOS/ZpS na území mestskej oblasti Košíc	- MMK	- rozpočet mesta - Plán obnovy - EŠIF
navrhnuť zmenu štatútu mesta tak, aby MČ boli oprávnené zriaďovať denné stacionáre pre seniorov a osoby s ťažkým zdravotným postihnutím	- MMK	

Projektové zámery k Cieľu C 1.2**Podpora integrovaných zdravotno-sociálnych služieb v mestskej oblasti Košíc**

Názov projektového zámeru	Gestor/partneri	Financovanie
zriadiť ambulanciu všeobecného lekára v priestoroch SSPmK	- SSPmK	
pripraviť projektový zámer zriadenia mestskej kliniky integrovaných sociálnych a zdravotníckych služieb pre obyvateľov mestskej oblasti Košice	- MMK - PSC	- rozpočet mesta
pripraviť zámer na vytvorenie subjektu, ktorý bude poskytovať kombináciu zdravotno-sociálnych služieb v domácom prostredí (opatrovateľská služba + ADOS)	- neverejní poskytovatelia	

Projektové zámery k Cieľu C 1.3**Podpora rozvoja terénnych sociálnych služieb najmä opatrovateľskej služby**

Názov projektového zámeru	Gestor/partneri	Financovanie
zvýšiť počet verejných subjektov (vrátane MČ), ktoré poskytujú OS. V prípade potreby navrhnuť zmenu štatútu mesta s cieľom rozšírenia počtu mestských častí poverených zabezpečením opatrovateľskej služby	- MMK - MČ	- rozpočet mesta - rozpočet MČ - dotácie MPSVaR
prehodnotiť systém poskytovania dotácií neverejným poskytovateľom OS s cieľom podpory neverejných subjektov	- MMK	
zavedenie smart technológií do organizovania a riadenia opatrovateľskej služby	- MMK - MČ	- rozpočet mesta - EŠIF

Projektové zámery k Cieľu C 1.4**Zabezpečenie dostatku finančných zdrojov na stúpajúce náklady mesta na sociálne služby**

Názov projektového zámeru	Gestor/partneri	Financovanie
rokovať na MPSVaR SR a MF SR o zvýšení finančných zdrojov z národnej úrovne na poskytovanie sociálnych služieb v mestskej oblasti Košice	- MMK	

Projektové zámery k Cieľu C 1.5**Modernizácia poskytovania pobytových sociálnych služieb využitím smart technologických riešení a podpora ďalších sociálnych služieb (prepravná služba, služby s použitím IKT)**

Názov projektového zámeru	Gestor/partneri	Financovanie
pripraviť systémový návrh a technologické riešenia pre použitie smart technologických riešení v zariadeniach mesta	- MMK - MČ - SSPmK - PSC	
modernizovať existujúcu službu monitorovanie a signalizácia potreby pomoci klientov v SSPmK a zvýšiť počet jeho užívateľov najmä v domácom prostredí	- MMK - SSPmK	- rozpočet mesta - EŠIF
rozširovať prepravnú službu (sociálne taxíky)	- MMK - SSPmK - DPmK	- rozpočet mesta - dotácie MPSVaR

Projektové zámery k Cieľu C 1.6

Podpora budovania kompetencií a vzdelávania odborných pracovníkov poskytujúcich sociálne služby na území mestskej oblasti Košice

Názov projektového zámeru	Gestor/partneri	Financovanie
vypracovať plány vzdelávania odborných zamestnancov PSC a SSPmK	<ul style="list-style-type: none"> - SSPmK - PSC 	
pravidelne každoročne realizovať odborné supervízie pre zamestnancov sociálnych služieb	<ul style="list-style-type: none"> - MMK - SSPmK - PSC 	- rozpočet mesta
spolupracovať s VŠ, ktoré poskytujú vzdelanie v odbore sociálna práca – témy a vedenie diplomových prác, odborná prax pre študentov s cieľom získavania odborného personálu	<ul style="list-style-type: none"> - MMK 	

Cieľ 2 Zlepšiť socioekonomické podmienky znevýhodnených a zraniteľných skupín obyvateľov (ľudia bez domova, mladí ľudia z rizikového prostredia, ľudia žijúci v prostredí MRK, ľudia v bytovej núdzi, seniari, mládež a deti, migranti ap.)

Projektové zámery k Cieľu C 2.1

Podpora činnosti komunitných centier a znižovanie počtu nelegálnych osídlení oblasti Košice

Názov projektového zámeru	Gestor/partneri	Financovanie
posilniť terénnu a komunitnú sociálnu prácu	- MMK - MČ - MVO	- rozpočet mesta - EŠIF - štátny rozpočet
rozšíriť sieť komunitných centier, resp. vytvoriť podmienky na to aby boli dostupné aj rodinám a deťom žijúcim v nelegálnych osídleniach	- MMK - MČ - MVO	- rozpočet mesta - EŠIF - štátny rozpočet
podporiť vznik „dočasných komunitných centier – centier pomoci“ (napr. v mobilných domoch, kontajnerových domoch, ktoré je možné v prípade zániku osady premiestniť, resp. využiť iným spôsobom)	- MMK - MČ - MVO	- rozpočet mesta - EŠIF - štátny rozpočet
vypracovať systémový prístup k znižovaniu počtu osôb v nelegálnych osídleniach oblasti Košíc	- MMK - MČ - MVO	
rozvíjať spoluprácu s cirkevnými a neziskovými organizáciami v oblasti činnosti komunitných centier	- MMK - MČ	

Projektové zámery k Cieľu C 2.2**Podpora poskytovania pobytových služieb krízovej intervencie**

Názov projektového zámeru	Gestor/partneri	Financovanie
vytipovať vhodné lokality na výstavbu nových zariadení, poskytujúcich pobytové služby krízovej intervencie rodiny s deťmi, jednotlivcov a ohrozené skupiny osôb	- MMK ÚHA	
poskytnúť pomoc pri majetkovom vysporiadaní vybraných nehnuteľností, určených na rekonštrukciu/výstavbu zariadení krízovej intervencie	- MMK	
podporiť rekonštrukcie/budovanie nových zariadení pobytových služieb krízovej intervencie tak, aby zodpovedali hygienickým, požiarovým a odborným požiadavkám	- MMK - neverejní poskytovatelia	- EŠIF
zlepšiť a zintenzívniť komunikáciu s odbornou verejnosťou, miestnou samosprávou a obyvateľmi mesta v oblasti lokalizácie a prevádzkovania zariadení pobytových služieb krízovej intervencie	- MMK	- rozpočet mesta

Projektové zámery k Cieľu C 2.3**Podpora sociálneho podnikania a sociálnych inovácií**

Názov projektového zámeru	Gestor/partneri	Financovanie
vytvoriť platformu partnerov pre diskusiu o sociálnych inováciách a možných riešeniach pre mestskú oblasť Košice	- MMK	
vytvorenie grantovej schémy na podporu sociálnych inovácií na komunitnej úrovni	- MMK	

Projektové zámery k Cieľu C 2.4**Podpora aktívneho starnutia obyvateľov mestskej oblasti Košíc**

Názov projektového zámeru	Gestor/partneri	Financovanie
podporovať voľnočasové športové, kultúrne, vzdelávacie, duchovné aktivity klubov dôchodcov a iných záujmových združení seniorov	- MMK - MČ	- rozpočet mesta
podporovať rozširovanie siete a činnosť denných stacionárov	- MMK - MČ	- rozpočet mesta
podporovať striebornú ekonomiku – napr. vytváranie krátkodobých pracovných príležitostí, resp. pracovných príležitostí na čiastočný úväzok zameraných na svojpomoc (niektoré úkony OS môže zabezpečovať sused – senior – nákupy, sprevádzanie, dohľad), odovzdávanie pracovných skúseností, pomoc rodinám s deťmi	- MMK - MČ - BPMK - MVO	

Cieľ 3 Realizovať systematickú prevenciu zdravia a včasnú intervenciu predchádzania vzniku krízových situácií u jednotlivcov a v rodinách**Projektové zámery k Cieľu C 3.1****Podpora predchádzania krízových situácií rodín a jednotlivcov a tvorba a realizácia rodinnej politiky mestskej oblasti Košíc**

Názov projektového zámeru	Gestor/partneri	Financovanie
vytvoriť/rozšíriť sieť poradenských centier pre rodinu	- MMK - MČ - PSC - ÚPSVaR	- rozpočet mesta - štátny rozpočet
realizovať programy vzdelávacích a osvetových aktivít na podporu rodiny a manželstva (príprava na založenie rodiny, predmanželská príprava, podpora skvalitňovania rodinných vzťahov a rodičovských kompetencií, nácvik rodičovských zručností ap.)	- MMK - PSC - MVO	- rozpočet mesta
vytvoriť pracovnú pozíciu na MMK s náplňou rodinnej politiky, a príp. zriadiť aj komisiu pre rodinu	- MMK	- rozpočet mesta
monitorovať a analyzovať situáciu rodín v nasledovných spoločenských skupinách: rodiny s deťmi do 6 rokov, rodiny s tromi a viac deťmi, pestúnske rodiny, neúplné rodiny, rómske rodiny, rodiny s členom zo ZP, tehotné ženy, mladí ľudia, seniori, migranti, nezamestnaní	- MMK - MČ - PSC - ÚPSVaR - MVO	
vypracovať jednotný systém podpory výchovy k manželstvu rodičovstvu, ktorý bude realizovaný v spolupráci so ZŠ a bude realizovaný mestskými časťami, resp. v existujúcich komunitných centrách (kurzy starostlivosti o deti, varenia, šitia, finančnej gramotnosti ...)	- MMK - MČ - ZŠ - PSC	

spracovať mestskú správu o rodine	- MMK - MČ - ÚPSVaR - Akadémia vied SAV - VŠ	
zaviest systém pomoci a podpory rodinám s deťmi do troch rokov – napr. rozširovanie siete zariadení starostlivosti o deti do troch rokov (<i>bývalé detské jasle, dnes je to sociálna služba</i>), pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa	- MMK - MČ - MVO	- rozpočet mesta
vytvoriť a realizovať mestskú koncepciu rodinnej politiky oblasti mesta	- MMK - MČ - ÚPSVaR - Akadémia vied SAV - PSC	
podporovať programy (aj terénne) intervencie v ranom veku pre deti z ohrozených skupín	- MMK	- rozpočet mesta
podporovať programy osobnostného rozvoja, neformálneho vzdelávania a sprevádzania (mentoring) pre mladých ľudí z ohrozených skupín	- MMK	- rozpočet mesta

Projektové zámery k Cieľu C 3.2

Systematický zber údajov a monitorovanie sociálneho a zdravotného stavu obyvateľov mestskej oblasti Košice

Názov projektového zámeru	Gestor/partneri	Financovanie
zaviest pravidelný zber údajov a reportovanie v oblasti sociálneho a zdravotného stavu obyvateľov	- MMK	
vytvoriť mestský „dashboard“ na publikovanie vybraných kľúčových ukazovateľov	- MMK	- rozpočet mesta

Projektové zámery k Cieľu C 3.3

Zlepšenie komunikácie s verejnosťou v sociálnej oblasti odkázaných a zraniteľných skupín obyvateľstva

Názov projektového zámeru	Gestor/partneri	Financovanie
vypracovať a realizovať sociálnu komunikačnú stratégiu (bezdomovectvo, zneužívanie seniorov podomovými obchodníkmi, migranti, mladí ľudia v rizikovom prostredí, MRK, ad'.)	- MMK - MČ - PSC - MVO	- rozpočet mesta
každoročne pri príležitosti Medzinárodného dňa Rómov (8. apríl) udeliť Ďakovný list (ocenenie) primátora a finančný dar (vo výške do 500 €) rómskej rodine, ktorej dieťa (deti) úspešne študuje na SŠ alebo VŠ, reprezentujú mesto alebo dosiahli úspechy v športe, kultúre	- MMK	- rozpočet mesta
propagovať a predstavovať činnosť sociálnych služieb so zameraním najmä na terénne sociálne služby a službu monitorovanie a signalizácia potreby pomoci	- MMK - MČ - SSPmK	- rozpočet mesta
spracovať bulletin „Sprievodca sociálnymi službami pre seniorov“	- MMK	- rozpočet mesta
vypracovať a zverejniť na www.kosice.sk podrobný postup pre zabezpečenie sociálnych služieb	- MMK	
zaviest' tradíciu oceňovania sociálnych pracovníkov pri príležitosti Svetového dňa sociálnej práce - 16. marec	- MMK	- rozpočet mesta
každoročne oceniť činnosť minimálne jedného sociálneho pracovníka, alebo kolektívu udelením Ceny mesta, Ceny primátora alebo plakety	- MMK	- rozpočet mesta
každoročne podporiť Medzinárodný deň ľudí bez domova (10.10) aktivitami a podpornými činnosťami	- MMK	- rozpočet mesta
v rámci kultúrnych aktivít mesta systematicky vytvárať priestor pre účasť aj prezentáciu ľudí zo zraniteľných skupín, aby sa aj touto formou stávali viditeľnejšou súčasťou mestskej komunity	- MMK	

6 ZÁVER

Hlavným hodnotiacim dokumentom Komunitného plánu sociálnych služieb bude **Správa o realizácii**, ktorú vypracuje oddelenie sociálnych vecí MMK vždy v termíne do 28. februára za predchádzajúci kalendárny rok. Správa bude predkladaná:

- členom sociálnej a bytovej komisie MZ,
- zainteresovaným mestským časťami a subjektom poskytujúcim sociálne služby,
- hodnotiteľom plnenia PRM, ako podklad k vypracovaniu monitorovacej správy PRM.

Komunitný plán sociálnych služieb je možné počas doby platnosti meniť a dopĺňať podľa potreby. Aktualizácia tohto dokumentu je (podobne ako aktualizácia PRM) priebežný a cyklický proces, s cieľom zabezpečiť jeho aktuálnosť a flexibilitu. Z toho dôvodu proces aktualizácie prebieha plynule a začína v podstate už nasledujúcim dňom po pristúpení k jeho plneniu. Súčasťou procesu aktualizácie je:

- systematický zber a posudzovanie podnetov širokej verejnosti a subjektov poskytujúcich sociálne služby a sociálnu pomoc pôsobiacich na území mesta,
- sledovanie príležitostí či ohrození pre rozvoj mesta, ako aj
- reagovanie na nové skutočnosti, ktoré neboli známe pri zostavovaní Komunitného plánu – napr. legislatívne zmeny a pod..

Zodpovedným za proces aktualizácie Komunitného plánu je oddelenie sociálnych vecí MMK, ktoré súčasne pripravuje, spolu so zodpovednými organizačnými jednotkami, mestskými časťami a ďalšími partnermi odborné podklady pre aktualizáciu a zmenu dokumentu a v závislosti na tom aj podklady pre prípravu a spracovanie programového rozpočtu.

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

ADCH	Arcidiecézna charita
EÚ	Európska únia
DS	denný stacionár
DSS	domov sociálnych služieb
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
KC	komunitné centrum
KPSS	komunitný plán sociálnych služieb
KSK	Košický samosprávny kraj
MČ	mestská časť
MMK	Magistrát mesta Košice
MPSVaR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny
OP	operačný program
PSC	Psychosociálne centrum
PRM	Program rozvoja mesta
SSPmK	Stredisko sociálnej pomoci mesta Košice
ŠZ	špecializované zariadenie
ÚPSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
VÚC	vyšší územný celok
ZNB	zariadenie núdzového bývania
ZOS	zariadenie opatrovateľskej služby
ZpS	zariadenie pre seniorov

**Príloha 1 – ZOZNAM POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH
SLUŽIEB V MESTE KOŠICE**

**ZOZNAM POSKYTOVATEĽOV
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
V MESTE KOŠICE**

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA KOŠICE 2022 -2030

Názov zariadenia	Cieľová skupina	Druh služby	Zriaďovateľ	Kapacita	Forma	Okres	Ulica	Telefónne číslo	E-mail
ZARIADENIE PRE SENIOROV									
Stredisko sociálnej pomoci	seniori	ZpS	mesto	188	PR	Košice I	Garbiarska 4 040 01 Košice	055/79 66 557	socialny.usek@sppmk.sk
Vision plus, n. o.	seniori zdravotne postihnuté osoby	ZpS	MVO	9	PR	Košice I	Člnková 26 040 01 Košice	055/63 30 230	info@visionplusno.sk
Jeseň - Košice n. o.	seniori	ZpS	MVO	40	PR	Košice I	Alvinczyho 2B 040 01 Košice	0910 920 820	jesen.kosice@gmail.com
Bethesda Senior n. o.	seniori	ZpS	MVO	36	PR	Košice II	Macáková 1 040 11 Košice Lorinčík	0915 975 142	bethedakosice@gmail.com
Familia n. o.	seniori	ZpS	MVO	14	PR	Košice II	Maloidanská 9 040 15 Košice - Šaca	055/62 36 114	info@dsfamilia.sk
ARCUS	seniori zdravotne postihnuté osoby	ZpS	ÚKSK	80	PR	Košice IV	Skladná 4 040 01 Košice	055/72 92 351 055/72 92 498	sekretariat@arcuskosice.sk
VIA LUX	seniori zdravotne postihnuté osoby	ZpS	ÚKSK	100	PR	Košice IV	Andračšíkova 2 040 17 Košice- Barca	055/68 55 421	vialux@domov-barca.sk
Arcidiecézna charita - Dom pokojnej staroby A.F. Colbrieho	seniori	ZpS	MVO	56	PR	Košice IV	Južná trieda 2 040 01 Košice	0910 842 638 055/62 52 000	dsp.kosice@charita-ke.sk
LUX, n. o.	seniori zdravotne postihnuté osoby	ZpS	MVO	40	PR	Košice IV	Opatovská cesta 97 040 01 Košice	055/67 85 482 0918 446 577	socialne1@lux-no.sk

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA KOŠICE 2022 -2030

ŠPECIALIZOVANÉ ZARIADENIE									
Cesta nádeje	zdravotne postihnuté osoby	ŠZ	MVO	10	A	Košice I	Urbánkova 1 040 01 Košice	0902 288 770	diakonia@ecavke.sk
DOMKO - Domov sociálnych služieb	zdravotne postihnuté osoby	ŠZ	ÚKSK	8	A	Košice I	Park mládeže 3 040 01 Košice	055/60 01 911 0911 929 050	dsskepm@gmail.com
VIA LUX	seniori zdravotne postihnuté osoby	ŠZ	ÚKSK	40	PR	Košice IV	Andračšíkova 2 040 17 Košice- Barca	055/68 55 421	vialux@domov-barca.sk
ARCUS	seniori zdravotne postihnuté osoby	ŠZ ŠZ	ÚKSK	140 10	PR A	Košice IV	Skladná 4 040 01 Košice	055/72 92 351 055/72 92 498	sekretariat@arcuskosice.sk
Arcidiecézna charita - Dom pokojnej staroby A.F. Colbrieho	seniori	ŠZ	MVO	15	PR	Košice IV	Južná trieda 2 040 01 Košice	0910 842 638 055/62 52 000	dsp.kosice@charita-ke.sk
LUX, n. o.	seniori zdravotne postihnuté osoby	ŠZ	MVO	38	PR	Košice IV	Opatovská cesta 97 040 01 Košice	055/67 85 482 0918 446 577	socialne1@lux-no.sk
Zariadenie opatrovateľskej služby Jesienka n. o.	seniori zdravotne postihnuté osoby	ŠZ	MVO	9	PR	Košice IV	Turgenevova 9 040 01 Košice	055/ 678 4204	jesienka@gmail.com

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA KOŠICE 2022 -2030

ZARIADENIE OPATROVATEĽSKEJ SLUŽBY									
Vysokošpecializovaný odborný ústav geriatrický sv. Lukáša v Košiciach n. o.	seniori	ZOS	MVO	42	PR	Košice I	Strojárska 13 040 01 Košice	055/68 24 619 0905 577 603	toroni@gckosice.sk
Mesto Košice MČ Sever	seniori	ZOS	MČ	15	PR	Košice I	Ťahanovské riadky 91 040 01 Košice	055/63 33 485	slavka.gallova@kosicesever.sk
Mesto Košice MČ Západ	seniori	ZOS	MČ	12	PR	Košice II	Laborecká 2 040 11 Košice	055/78 83 272	karafova@kosicezapad.sk
Stredisko sociálnej pomoci	seniori	ZOS	mesto	12	PR	Košice IV	Južná trieda 23 040 01 Košice	055/62 23 039, 0915 797 143	zos@sspmk.sk
Mesto Košice MČ Juh	seniori	ZOS	MČ	13	PR	Košice IV	Mlynárska 1 040 01 Košice	055/72 08 022	emil.kurcak@kosicejuh.sk
Arcidiecézna charita - Dom pokojnej staroby A. F. Colbrieho	seniori	ZOS	MVO	16	PR	Košice IV	Južná trieda 2 040 01 Košice	055/62 52 000 0910 842 638	dps.kosice@charita-ke.sk
Zariadenie opatrovateľskej služby Jesienka n. o.	seniori zdravotne postihnuté osoby	ZOS	MVO	6	PR	Košice IV	Turgenevova 9 040 01 Košice	055/67 84 204	jesienka@gmail.com

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA KOŠICE 2022 -2030

DOMOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB									
DOMKO - Domov sociálnych služieb	zdravotne postihnuté osoby	DSS DSS	ÚKSK	60 10	A T	Košice I	Park mládeže 3 040 01 Košice	055/60 01 911 0911929050	dsskepm@gmail.com
Slovenský červený kríž - Územný spolok Košice - mesto	zdravotne postihnuté osoby	DSS	MVO	25	A	Košice I	Komenského 19 040 01 Košice	0948 552 956	dss.ke@redcross.sk
Detský klub zdravotne postihnutých detí a mládeže	zdravotne postihnuté osoby	DSS	MVO	25	A	Košice I	Ťahanovské riadky 23 040 01 Košice	055/79 80 001	office@detskyklub.sk
Art Est – polyestetické vzdelávanie znevýhodnenej mládeže	zdravotne postihnuté osoby	DSS	MVO	9	A	Košice II	Zuzkin park 4 040 11 Košice	0907 957 198	artest@centrum.sk
LUX, n. o.	zdravotne postihnuté osoby	DSS	MVO	80 12 30	PR T A	Košice IV	Opatovská cesta 97 040 01 Košice	055/67 85 482	socialne1@lux-no.sk
Arcidiecézna charita - dom pokojnej staroby A.F. Colbrieho	zdravotne postihnuté osoby	DSS	MVO	15	PR	Košice IV	Južná trieda 2 040 01 Košice	055/62 52 000	dps.kosice@charita-ke.sk
OPATROVATEĽSKÁ SLUŽBA									
Mesto Košice MČ Sever	seniori	OS	MČ		Te	Košice I	Festivalové námestie 2 040 01 Košice	055/63 32 262 0905 741 795	slavka.gallova@kosicesever.sk
Mesto Košice MČ Západ	seniori	OS	MČ		Te	Košice II	Trieda SNP 39 040 11 Košice	055/78 83 271-2	karafova@kosicezapad.sk

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA KOŠICE 2022 -2030

Mesto Košice MČ Dargovských hrdinov	seniori	OS	MČ		Te	Košice III	Dvorkinova 7 040 22 Košice	055/30 09 010 055/30 09 011	hermanova@kosice-dh.sk
Mesto Košice MČ Juh	seniori	OS	MČ		Te	Košice IV	Smetanova 4 040 01 Košice	055/72 08 021	emil.kurcak@kosicejuh.sk
Cesta nádeje	seniori zdravotne postihnuté osoby	OS	MVO		Te	Košice - mesto	Zvonárska 23 040 01 Košice	055/62 51 521 0910 950 930	diakonia@ecavke.sk
Arcidiecézna charita	seniori zdravotne postihnuté osoby	OS	MVO		Te	Košice - mesto	Poštová 15 040 01 Košice	0910 842 458	chsr.kosice@charita-ke.sk
HOMO HOMINI n. o.	seniori zdravotne postihnuté osoby	OS	MVO		Te	Košice - mesto	Kpt. Nálepku 19 040 01 Košice	055/62 25 062 0914 143 640	beneficium@homohomini.sk
Seniorka n. o.	seniori zdravotne postihnuté osoby	OS	MVO		Te	Košice - mesto	Štúrova 27/A 040 01 Košice	0911 993 818	kosice@seniorka.sk
Empatia plus n. o.	seniori zdravotne postihnuté osoby	OS	MVO		Te	Košice - mesto	Murgašova 3 040 01 Košice	0944 119 381	info@empatiaplus.sk empatiaplus@gmail.com
GEJZÍR n. o.	zdravotne postihnuté osoby	OS	MVO		Te	Košice - mesto	Krivá 1043/18 040 01 Košice		alena.gadusova@Lwork.sk
Slovenský červený kríž - Územný spolok Košice - mesto	zdravotne postihnuté osoby	OS	MVO		Te	Košice - mesto	Komenského 19 040 01 Košice	0903 782 836	poradna.ke@redcross.sk

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA KOŠICE 2022 -2030

PREPRAVNÁ SLUŽBA									
Stredisko sociálnej pomoci	zdravotne postihnuté osoby	PS	mesto		Te	Košice I	Garbiarska 4 040 01 Košice	055/79 66 522	s-fon@sspmk.sk
HOMO HOMINI, n. o.	zdravotne postihnuté osoby	PS	MVO		Te	Košice I	Kpt. Nálepku 19 040 01 Košice	055/62 25 062 0914 143 640	beneficium@homohomini.sk
Slovenský zväz telesne postihnutých	zdravotne postihnuté osoby	PS	MVO		Te	Košice II	Ludmanská 3 040 01 Košice	055/64 38 399 0917 793 730	sztpkc@stonline.sk
SVETIELKO POMOCI n. o.	zdravotne postihnuté osoby	PS	MVO		Te	Košice II	Pražská 541/8 040 11 Košice	0903 821 676	svetielkopomoci@netkosice.sk
LaVieNa n. o.	zdravotne postihnuté osoby	PS	MVO		Te	Košice III	Jaltská 7 040 22 Košice	0905 321 056	ms3112@gmail.com
Košická organizácia vozíčkárov Nezávislý život	zdravotne postihnuté osoby	PS	MVO		Te	Košice IV	Talinská 1 040 12 Košice	055/ 674 9429	kovnzbaranicova@centrum.sk
Arcidiecézna charita - Dom pokojnej staroby A. F. Colbrieho	seniori zdravotne postihnuté osoby	PS	MVO		Te	Košice IV	Južná trieda 2 040 01 Košice	0910 842 970 0910 852 484	prepravna.sluzba@charita-ke.sk

DENNÝ STACIONÁR									
Psychosociálne centrum, mestská príspevková organizácia	zdravotne postihnuté osoby	DS	mesto	12	A	Košice I	Löflerova 2 040 01 Košice	055/38 13 667 0918 538 735	dennystacionar@pscentrum.sk
Sv. Helena n. o.	seniori zdravotne postihnuté osoby	DS	MVO	20 25	A	Košice I Košice III	Komenského 37A 040 01 Košice Exnárova 10 040 22 Košice	0940 395 005 0949 835 886	svhelenake@gmail.com info@svatahelena.sk
Arcidiecézna charita Košice – denný stacionár	seniori zdravotne postihnuté osoby	DS	MVO	25	A	Košice IV	Južná trieda 2 040 01 Košice	0911 273 877	stacionar.kosice@charita-ke.sk
Klub Forresta Gumpa, n. o.	zdravotne postihnuté osoby	DS	MVO	16	A	Košice IV	Užhorodská 8 040 11 Košice	055/46 47 305 0903 269 043	luciatazikova@centrum.sk
REHABILITAČNÉ STREDISKO									
Facilitas n. o.	zdravotne postihnuté osoby	RS	MVO	10	A	Košice IV	Spišské námestie 4 040 12 Košice	055/67 41 240 0907 933 214	facilitas@post.sk
Združenie príbuzných a priateľov Radosť	zdravotne postihnuté osoby	RS	MVO	18	A	Košice IV	Bauerova 1 040 23 Košice	0905 588 014	zpp.radost@gmail.com

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA KOŠICE 2022 -2030

ÚTULOK, NOCLAHÁREŇ									
Psychosociálne centrum, mestská príspevková organizácia	krízová intervencia	U	mesto	51	PR	Košice I	Adlerova 4 040 22 Košice	055/69 86 249 0944 554 522	znb@pscentrum.sk
Arcidiecézna charita - Útulok	krízová intervencia	U N	MVO	32 50	PR	Košice I	Bosákova 1 040 01 Košice	0911 279 583 0911 110 835	chd.kosice@charita-ke.sk
Gréckokatolícka eparchiálna charita Košice	rodiny s deťmi	U	MVO	20	PR	Košice I	Slovenskej jednoty 25 040 01 Košice	0911 711 359	domsvlazarakosice@gmail.com
DORKA, n. o.	krízová intervencia	U	MVO	70	PR	Košice II	Hemerkova 28 040 23 Košice	0948 601 022	riaditelka@centrumdorka.sk
Arcidiecézna charita - Útulok Emauzy	krízová intervencia	N	MVO	26	PR	Košice II	Fialková 3 040 01 Košice	0911 279 583 0911 110 835	utulok.kosice@charita-ke-sk
Arcidiecézna charita Útulok	krízová intervencia	U N	MVO	95 20	PR	Košice III	Poľná 1 040 01 Košice	0904 738 552 055/67 14 594	kc.kosice@charita-ke.sk
Oáza - nádej pre nový život, n. o.	krízová intervencia	U N	MVO	102 79	PR	Košice IV	Záhrada Bernátovce 779 040 17 Košice-Barca	0948 443 481	oaza.bernatovce@gmail.com
ZARIADENIE PODPOROVANÉHO BÝVANIA									
LUX, n. o.	zdravotne postihnuté osoby	ZPB	MVO	20	PR	Košice IV	Opatovská cesta 97 040 01 Košice	055/67 85 482 0918 446 577	socialne1@lux-no.sk

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA KOŠICE 2022 -2030

KOMUNITNÉ CENTRUM									
Psychosociálne centrum, mestská príspevková organizácia	krízová intervencia	KC	mesto		A	Košice I	Adlerova 4 040 22 Košice	0918 964 720	kc@pscentrum.sk
Komunitné centrum MČ Košice Džungľa	krízová intervencia	KC	MČ		A	Košice I	Člnková 27 040 01 Košice	055/63 22 475 055/63 33 476	kckosicedzungla@gmail.com
Mesto Košice – Komunitné centrum	krízová intervencia	KC	mesto		A, Te	Košice II	Krčméryho 2 040 11 Košice Popradská 72 040 11 Košice	055/64 19 111	socialne@kosice.sk
Komunitné centrum MČ Košice Šaca	krízová intervencia	KC	MČ		A	Košice II	Železiarenská 7 040 15 Košice	055/ 7260 812	saca@saca.sk
ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj	krízová intervencia	KC	MVO		A	Košice IV	Krčméryho 2 040 11 Košice	0917 179 638	kurutzova@ke.etp.sk
DENNÉ CENTRUM									
Denné centrum MČ Košice Staré Mesto	seniori	DC	MČ		A	Košice I	Hviezdoslavova 7 040 01 Košice	055/30 32 853	dennecentrumke@gmail.com

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA KOŠICE 2022 -2030

Denné centrum MČ Košice Západ	seniori a rodiny s deťmi	DC	MČ		A	Košice II	Laborecká 2 040 11 Košice	0908 603 468	karafova@kosicezapad.sk
Denné centrum MČ Košice Sídliisko KVP	seniori	DC	MČ		A	Košice II	Cottbuská 1560/36 040 23 Košice	055/78 90 619	social@mckvp.sk
Denné centrum MČ Košice Myslava	seniori	DC	MČ	52	A	Košice II	Myslavská 115/84 040 16 Košice	055/68 53 112	myslava@internetkosice.sk
Denné centrum MČ Košice Pereš	seniori	DC	MČ	30	A	Košice II	Krompašská 54 040 11 Košice	055/62 29 664	info@mcperez.sk
Denné centrum MČ Košice Šaca	seniori	DC	MČ	60	A	Košice II	Železiarenská 7 040 15 Košice	055/72 60 811	saca@saca.sk
Denné centrum MČ Košice Dargovských hrdinov	seniori	DC	MČ	145	A	Košice III	Jegorovovo námestie 5 040 22 Košice	0911 568 091	denne.centrum@kosice-dh.sk
Denné centrum MČ Košice Juh	seniori	DC	MČ		A	Košice IV	Milosrdenstva 4 040 01 Košice	055/62 51 501 0905 670 714	emil.kurcak@kosicejuh.sk
Denné centrum MČ Košice Nad jazerom	seniori	DC	MČ		A	Košice IV	Spišské námestie 1 040 12 Košice	055/30 27 733	ivica.krausova@jazerokosice.sk

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA KOŠICE 2022 -2030

JEDÁLEŇ									
Stredisko sociálnej pomoci	seniori zdravotne postihnuté osoby	J	mesto		A	Košice I	Garbiarska 4 040 01 Košice	055/79 66 511	stravovaci.usek@sspmk.sk
Slovenský červený kríž - Územný spolok Košice - mesto	seniori zdravotne postihnuté osoby	J	MVO		A	Košice I	Komenského 19 040 01 Košice	0903 558 933	kosice@redcross.sk
Jedáleň MČ Košice Juh	seniori	J	MČ		A	Košice IV	Vojvodská 5 040 01 Košice	055/720 80 22-4	emil.kurcak@kosicejuh.sk
MONITOROVANIE A SIGNALIZÁCIA POTREBY POMOCI									
Stredisko sociálnej pomoci	seniori	MaSPP	mesto		Te	Košice I	Garbiarska 4 040 01 Košice	055/79 66 522	s-fon@sspmk.sk
TLMOČNÍKA SLUŽBA									
KC ANEPS Košice	nepočujúca fyzická osoba	Tlmočnicka služba	MVO		Te A	Košice I	Kováčska 294/65 040 01 Košice	0903 737 462	milkovicovarenata@gmail.com
POŽIČIAVANIE POMÔCOK									
Arcidiecézna charita	zdravotne postihnuté osoby	požičiavanie pomôcok	MVO		A	Košice IV	Južná trieda 2 040 79 Košice	0911 279 578	ados.kosice@charita-ke.sk
ARCUS	seniori zdravotne postihnuté osoby	požičiavanie pomôcok	ÚKSK		A	Košice IV	Skladná 4 040 01 Košice	055/72 92 351 055/72 92 498	sekretariat@arcuskosice.sk

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA KOŠICE 2022 -2030

VIA LUX	seniori zdravotne postihnuté osoby	požičiavanie pomôcok	ÚKSK		A	Košice IV	Andračšíkova 2 040 17 Košice- Barca	055/68 55 421	vialux@domov-barca.sk
DOMOV NA POL CESTE									
Rada pre poradenstvo v sociálnej práci	krízová intervencia	DPC	MVO	10	PR	Košice I	Alžbetina 14 040 01 Košice	0905 300 233	judita.varcholova@gmail.com
DORKA, n. o.	krízová intervencia	DPC	MVO	25	PR	Košice II	Hemerikova 28 040 23 Košice	0948 601 022	info@centrumdorka.sk
NÍZKOPRAHOVÁ SOCIÁLNA SLUŽBA									
ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj	krízová intervencia	NSS	MVO		A	Košice I	Tajovského 1 040 01 Košice	0917 179 639	etp@ke.etp.sk
Maják nádeje	krízová intervencia	NSS	MVO		A	Košice I	Letná 47 040 01 Košice	0910 759 162 055/63 20 242	majak-nadeje@majak-nadeje.eu
Mesto Košice	krízová intervencia	NSS	mesto		A	Košice II	Krčméryho 2 040 11 Košice	055/64 19 111	socialne@kosice.sk
ZARIADENIE NÚDZOVÉHO BÝVANIA									
Psychosociálne centrum, mestská príspevková organizácia	krízová intervencia	ZNB	mesto	51	PR	Košice III	Adlerova 4 040 22 Košice	0944 554 522 055/69 86 249	znb@pscentrum.sk

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MESTA KOŠICE 2022 -2030

ZpS – zariadenie pre seniorov, ŠZ – špecializované zariadenie, DSS - domov sociálnych služieb, OS - opatrovateľská služba, DS - denný stacionár, U – Útulok, N- nocľaháreň, PS - prepravná služba , ZPB -zariadenie podporovaného bývania, ZOS - zariadenie opatrovateľskej služby, RS - rehabilitačné stredisko, DPC –domov na pol ceste, ZNB – zariadenie núdzového bývania, KC – komunitné centrum, MaSPP –monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, DC – denné centrum, J – jedáleň, NSS – nízkoprahová sociálna služba
n. o. - nezisková organizácia MČ - mestská časť MVO - mimovládna organizácia ÚKSK - Košický samosprávny kraj
T - týždenne PR –pobytová - ročná A - ambulantne Te – terénna
Zdroj: register poskytovateľov KSK

Príloha 2 – PLÁN POTRIEB

PLÁN POTRIEB

**A NÁVRH PODPORY NEVEREJNÝCH
POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB PODĽA ZÁKONA
Č. 448/2008 Z.Z.**

V ROKU 2022

Potreby a finančná podpora sociálnych služieb – plán pre rok 2022

	Odhad potrieb	Zabezpečené Mestom Košice a MČ	Neverejní poskytovatelia
Opatrovateľská služba – hodiny	505 000	185 000	320 000
Opatrovateľská služba – suma	3 905 000	1 665 000	2 240 000
Zariadenia opatrovateľskej služby – kapacita	114	50	64
Zariadenia opatrovateľskej služby – suma	484 657	331 057	153 600
Zariadenie pre seniorov – kapacita	498	188	310
Zariadenie pre seniorov – suma	1 803 770	1 059 770	744 000
Útulky/nocľahárne/ZNB – kapacita	350/175/51	51/0/51	299/175/0
Útulky a nocľahárne - suma	213 000	41 000	172 000
Krízové – špecializované poradenstvo – počet hodín	1 340	–	1 340
Krízové poradenstvo – suma	20 100	–	20 100
Denný stacionár – kapacita	112	12	100
Denný stacionár - suma	46 300	10 300	36 000